

Kuopion kaupunki

Asianro 3120/00.02.16/2023

Kaisa Lumilampi

4.4.2024

Aika: 11.4.2024 klo 14.00–15.52

Paikka: Kuopion kaupungintalo, Tulliportinkatu 31, Kaupunginhallituksen huone

Läsnä:

Katja Heinonen	puheenjohtaja
Virpi Sourunjärvi	varapuheenjohtaja
Sirpa Jouhkimo	jäsen
Risto Tabell	jäsen
Anu Ingman	jäsen
Mika Saastamoinen	jäsen
Tuomo Burman	jäsen
Sirkku Lappalainen	jäsen
Paula Pakarinen	suunnitteluinsinööri, kaupunkiympäristön palvelualue
Kirsi Rönkkö	jäsen, kulttuurisuunnittelija, kansalaistoinnin palvelut
Sari Hyvärinen	varajäsen
Irja Harju	varajäsen
Kaisa Lumilampi	sihteeri
Minna Kokkonen	ympäristöasiantuntija (kohta 5)
Hanna Väättäin	liikenneinsinööri (kohta 7)

Vammaisneuvosto 11.4.2024 muistio**1. Kokouksen avaus**

Puheenjohtaja Katja Heinonen avaa kokouksen.

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

2. Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Kokous todettiin laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

3. Esityslistan hyväksyminen työjärjestykseksi

Hyväksytään esityslista työjärjestykseksi.

Hyväksyttiin esityslista työjärjestykseksi.

4. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Hyväksytään edellisen kokouksen pöytäkirja.

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

5. Vierailijat

Ympäristöasiantuntija Minna Kokkonen Kuopion kaupungilta esittelee Ilmasto- ja resurssiviisausohjelman

Ympäristöasiantuntija Minna Kokkonen esitteli Ilmasto- ja resurssiviisausohjelman. Kokouksessa kiinnitettiin huomiota kävely- ja pyöräilyväylien erottamiseen toisistaan, sähkömopoiluun ja huonoon käytökseen liikenteessä. Minna Kokkonen kertoi vastauksena kysymykseen, että jäteastioiden nimeäminen on Jätekuollalla muutoksessa. Huomioitiin, että jäteneuvontaa tarvitaan myös englannin kielellä.

Ympäristöasiantuntija Minna Kokkonen päätti jatkaa Ilmasto- ja resurssiviisausohjelman lausuntoa, koska kaikki vammaisneuvoston jäsenet eivät ole saaneet materiaalia tiedoksi ajoissa.

6. Tiedonkulku Kuopion vammaisneuvoston ja hyvinvointialueen vammaisneuvoston välillä kumpaankin suuntaan

Kirjattiin seuraavat huomiot:

- Keski-alueen palvelut ovat huonompia kuin läntisellä alueella. Palvelupäätökset viipyvät lähes kolme kuukautta.
- MYK-taksien ja vakiotaksien käytössä on käytännön ongelmia. Puheenjohtaja selvittää asiaa.
- Virpi Sourunjärvi on lähettänyt kysymyksiä Pohjois-Savon Hyvinvointialueelle mm. palveluasumisesta.
- MYK-kyytien ja joidenkin muidenkin palveluiden laskutus on viivästynyt.
- Laila Hytösen työnkuva ja nimike ovat muuttumassa ja hänen ajankäyttöään vanhus- ja vammaistyöhön vähennetään.
- Sari Hyvärinen ehdotti, että Kuopion vammaisneuvosto antaisi yhteistä palautetta verkkosivujen toimimattomuudesta.
- Kangaslammin auton taksikyytien kanssa on ongelmia.

7. Kaupunkitekniikan asiat

Paula Pakarinen esittelee.

- Kuopion ratapihahankkeen liikennejärjestelyt Maaherrankadun siltaremontin aikana. Väylävirasto tiedottaa hankkeen etenemisestä.
- 15.3. on ollut kunnossapidon esteettömyyskävely. Kävelystä tuli hyvä palaute kunnossapidon henkilöstöltä. Kauppakadulle ja Snellmanin puistoon on suunnitteilla vastaava kävely 30.8.2024.
- Työnaikaisia järjestelyjä on tulossa useampaan kohteeseen keskustassa, Siikarannassa, Tehdaskadulla, Puijonrinteessä ja Niiralankadulla. Työmaat ovat käynnissä kesän ja syksyn ajan. Nilsiässä alkaa Rantapuiston saneeraus, jonka yhteydessä rantaväylälle tulee levähdyspaikkoja.
- Robottibussi Välkyn testauksesta on sovittu Retu Ylisen kanssa. Tutustumispäivää ei ole vielä päätetty.
- Kaupunkirakennelautakunnassa on käsitelty Käsityökatu 41 ja Suokatu 23 asemakaavamuutoksia. Tahkon alueella on käynnistynyt asemakaavan muutos Golden resortin matkailutoimintojen laajentamisesta.
- Juankosken alueella on kolme katualueiden saneeraushanketta nähtävillä. Saneerauksen yhteydessä jalankulun laatureittien osalle lisätään levähdyspaikkoja.

- Kaupunkirakennelautakunta on käsitellyt Joukkoliikenneohjelmaa vuoteen 2035. Ohjelmassa on kiinnitetty huomiota siihen, että maaseutualueen joukkoliikenne olisi esteetöntä kuten taajamassa.
- Kaupunkirakennelautakunta on käsitellyt myös Rännikatuverkon suunnitteluohjetta.

Liikenneinsinööri Hanna Väätäinen esittelee skuuttiparkki asiaa

- Kuopioon on tulossa sähköpotkualautojen pysäköintipaikkoja yhteistyössä palveluntuottajien kanssa. Katumaalaukset tehdään Turun mallin mukaan.
- Huomioitiin suunnitelmaan, että Kauppakadulle, Tuomiokirkon kohdalle, tulee suunnitelmasta poiketen vain yksi pysäköintipaikka. Keskusteltiin lisäksi vapaan tilan tarpeesta ohjausmerkinnän yhteydessä.

8. Vammaispoliittisen ohjelman kuulumiset

Virpi Sourunjärvi kertoo vammaispoliittisen ohjelman tämänhetkisestä tilanteesta

- Työssä mukana ollut opiskelija ehti tehdä työtä vain parin kuukauden ajan.
- Kyselyt kaupungin palvelualueille on käynnissä.
- Yhteistyö erityiskoulujen kanssa on viritteillä. Tarkoituksena on saada erityislasten huomioita vammaispoliittiseen ohjelmaan.
- Mahdolliset huomiot ohjelmaan voi toimittaa Virpi Sourunjärvelle.

9. Muut asiat, asiakaspalautteet ja ilmoitukset

- Kokoukselle ei ollut muita asioita.

10. Kokouksen päätös

Puheenjohtaja päättää kokouksen.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.52

Katja Heinonen
Puheenjohtaja

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti Kuopion kaupungin asiantuntijajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaimista.

Liitteet

Tiedoksi

Ilmasto- ja resurssiviisas Kuopio 2035

Viksu Kuopio -ohjelma I LUONNOS 1/2024

Kaupunginvaltuusto 13.6.2024 § XX (hyväksymispvm)

Sisältö

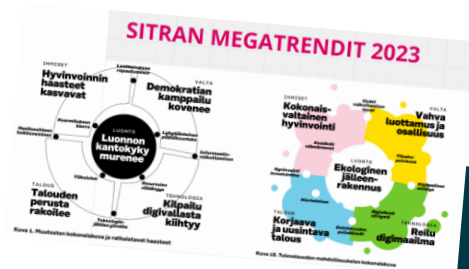
1. Johdanto
2. Ohjelman valmistelu
3. Ohjelman tarkoitus ja rooli
4. Kuopion strategian menestystekijät
5. Kuopion sitoumukset ja ohjelman päätavoitteet
6. Yleinen kehitys – pääindikaattorit
 1. Kuopion kasvihuonekaasupäästöjen kehitys ja tavoite
 2. Kotitalousjätteen määrä ja kierrätysaste
 3. Kulutusperäinen hiilijalanjälki
7. Ohjelma ja visio
 1. Hiilineutraali ilmastoturvallinen kaupunki
 2. Mutkatonta viisasta liikkumista koko Kuopiossa
 3. Viksua elämää monimuotoisessa elinympäristössä
 4. Kiertotaloudella luonnonvarojen kestäväää käyttöä ja elinvoimaa
 5. Puhdasta energiaa ja älykkäitä ratkaisuja
8. Ohjelman seuranta
9. Ohjelman vaikutukset

2. Ohjelman valmistelu

Ilmasto- ja resurssiviisaustyötä ei tee kukaan yksin, joten ohjelmassa on huomioitu laaja sidosryhmäjoukko ja eri kohderyhmät.

Ohjelman tavoitteissa on huomioitu Kuopion sitoumusten ja kaupunkistrategian lisäksi EU:n ja Suomen valtion säädökset sekä strategiset ohjelmat. Edelläkävijyyys edellyttää, että tavoitteissa ollaan kunnianhimoisia ja niissä pyritään jopa korkeampaan tavoitetasoon kuin mitä tasoa lait, muut säädökset tai kansalliset ohjelmat edellyttävät. Lisäksi sisältöä on sovitettu yhteen muiden kaupungin sitoumusten ja ohjelmien kanssa huomioiden tulevaisuuden kestävä kehitys. Näistä esimerkkinä mm. Kuopion seudun MAL-sopimus ja Kunta-alan energiatehokkuussopimus.

Valmistelutyössä ohjelman sisältöä on peilattu myös Sitran Megatrendeihin (2023). Ne ovat auttaneet jäsentämään ohjelman teemoja ja huomioimaan tulevaisuuden ratkaisuja.

Analyysi:
resurssiviisauden
kuntalaiskysely 11/2023

Osallistaminen ohjelman valmistelussa

Ohjelmaa on valmisteltu laajan sidosryhmäjoukon kanssa. Lokakuussa 2022 järjestettiin sidosryhmätyöpaja (25 osallistujaa) sekä valtuustotyöpaja (43 osallistujaa).

Ohjelman tavoitteisiin ja toimenpiteisiin liittyen pidettiin sidosryhmien kanssa yli 40 tapaamista aihepiireittäin syksyn 2023 ja kevään 2024 aikana.

Asukaskysely toteutettiin nettikyselynä, kysely oli avoinna 10.-22.11.2023. Kyselyyn saatiin noin 1000 vastausta ja vastaajien ikäjakauma oli laaja. Ohjelmaan saatiin hyvin myös nuorten näkökulmaa, sillä asukaskyselyyn vastattiin osassa Kuopion kouluista oppituntien aikana. Ohjelman sisällössä on huomioitu asukaskyselyn vastauksissa korostuneet teemat ja toimet.

Ohjelman valmistelua varten perustettiin erillinen päivitystyöryhmä ja ohjelman valmistelun ohjausryhmänä on toiminut laaja-alainen resurssiviisausohjelman ohjausryhmä.

Ohjelmasta on käyty keskusteluja keväällä 2024 halukkaiden valtuustoryhmien kanssa ennen ohjelmaluonnoksen päätöksentekokäsittelyä. Ohjelman luonnoksesta on pyydetty lausunnot vanhus- ja vammaisneuvostolta ja nuorisovaltuustolta.

3. Ohjelman tarkoitus ja rooli

Kuopion kaupungin strategia vuoteen 2030 on olla hyvän elämän pääkaupunki. Yhtenä strategian päämääränä on olla ilmasto- ja resurssiviisas, kestävästi kasvava ja ympäristöstään ylpeä. Ilmasto- ja resurssiviisaisohjelma näyttää suuntaviivat hiilineutraalin, ilmastoturvallisen kaupungin ja kestäväen hyvinvoinnin sekä elinvoiman edistämiseksi. Ohjelmassa linjataan, miten esimerkiksi maankäytön suunnittelulla mahdollistetaan ilmasto- ja resurssiviisas elämä, edistetään kestäviä liikkumistapoja ja vastuullisia hankintoja sekä kiertotalouteen siirtymistä ja ilmatoriskeihin varautumista.

Ilmasto- ja resurssiviisaisohjelma kokoaa yhteen kaupungin muut ilmaston ja resurssiviisauden päätavoitteita toteuttavat ohjelmat ja toimii näin erillisten teemaohjelmien sateenvarjona. Teema kohtaisten ohjelmien ja suunnitelmien kautta ilmasto- ja resurssiviisaisohjelman tavoitteet ja toimenpiteet etenevät vielä tarkemman toiminnan ja suunnittelun tasolle.

Ilmasto- ja resurssiviisaisohjelman linjaukset ja tavoitteet on huomioitava kaupunkikonsernin kaikissa ohjelmissa ja suunnitelmissa, toiminnassa, taloudessa ja prosesseissa, kuten hankinnoissa ja investointiprosesseissa, maankäytön suunnittelussa, kasvatuksessa ja opetuksessa sekä rakentamisessa.

MUITA ILMASTO- JA RESURSSIVIISAUSTAVOITTEITA TOTEUTTAVIA OHJELMIA

- **Energiatohokkuuden edistämisen toimintasuunnitelma 2017–2025**
- **Hankintaohjelma 2030**
- **Hyvinvoiva Kuopio 2030 -ohjelma**
- **Ilmastomuutokseen varautumisen ja sopeutumisen toimintasuunnitelma (2020-2023)**
- **Joukkoliikenneohjelma 2035**
- **Jätepoliittinen ohjelma 2030**
- **Kaupunkirakennesuunnitelma 2040**
- **Kuopion kaupunkiseutus suunnitelma 2030+**
- **Kuopion kaupunkiseutus suunnitelma 2040+**
- **Kuopion luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelma 2024–2030**
- **Kuopion maaseutuohjelma 2030**
- **Kuopion seudun kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma**
- **Kuopion seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma 2040**
- **Kuopion seudun MAL-sopimus**
- **Pienvesien hoito- ja kunnostusohjelma 2019-2023**
- **Strateginen metsäsuunnitelma**

Kuopion kaupungin strategia 2030

MENESTYSTEKIJÄT

Hyvinvoinva ja yhteisöllinen

- Elinympäristö ja osallisuus
- Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot
- Elinikäinen oppiminen, työ ja toimeentulo
- Laadukas varhaiskasvatus ja koulutus
- Vapaa-ajan mielekäs tekeminen ja kokeminen

Elinvoimainen ja kasvava

- Kilpailukykyinen ja kannustava yrittäjyysympäristö
- Rohkea ja kestävä kaupunkikehitys
- Vetovoimainen innovaatio-, tutkimus-, ja osaamiskeskittymä ja laadukas koulutus
- Kasvava matkailu ja vetovoimaiset tapahtumat
- Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta

Ilmasto- ja resurssiviisas

- Kiertotalous ja resurssiviisuus
- Viisas liikkuminen ja kestävä yhdyskuntarakenne
- Luonnon monimuotoisuuden edistäminen ja luontokadon torjunta
- Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky

Uudistuva ja yhdessä tekevä

- Sujuva ja uudistuva toiminta
- Uudistuva johtaminen
- Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö
- Kestävä talous

4. Kuopion sitoumukset ja ilmasto- ja resurssiviisausohjelman päätavoitteet

Hiilineutraali Kuopio 2030

Ei ylikulutusta 2050

Ei jätteitä 2050

VÄLITAVOITTEET 2030

- Kuopion tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä vähintään 80 % vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta.
- Kotitalousjätteen määrä vähenee ja kierrätysaste nousee saavuttaen 65 % tason vuoteen 2030 mennessä.
- Kulutusperäisen hiilijalanjäljen puolittaminen vuoteen 2030 mennessä vuoden 2005 tasosta.

MITTARIT

- Kuopion kasvihuonekaasupäästöt (kt CO₂-ekv.)
- Kotitalousjätteen määrä (kg/asukas/v) ja kierrätysaste (%)
- Kulutusperäinen hiilijalanjälki eli kulutusperäiset kasvihuonekaasupäästöt (kt CO₂-ekv.)

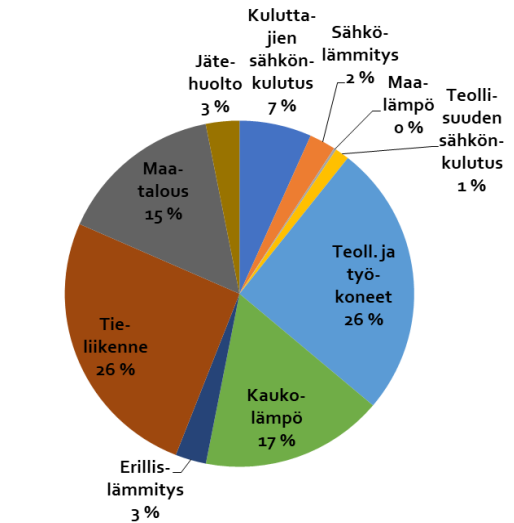
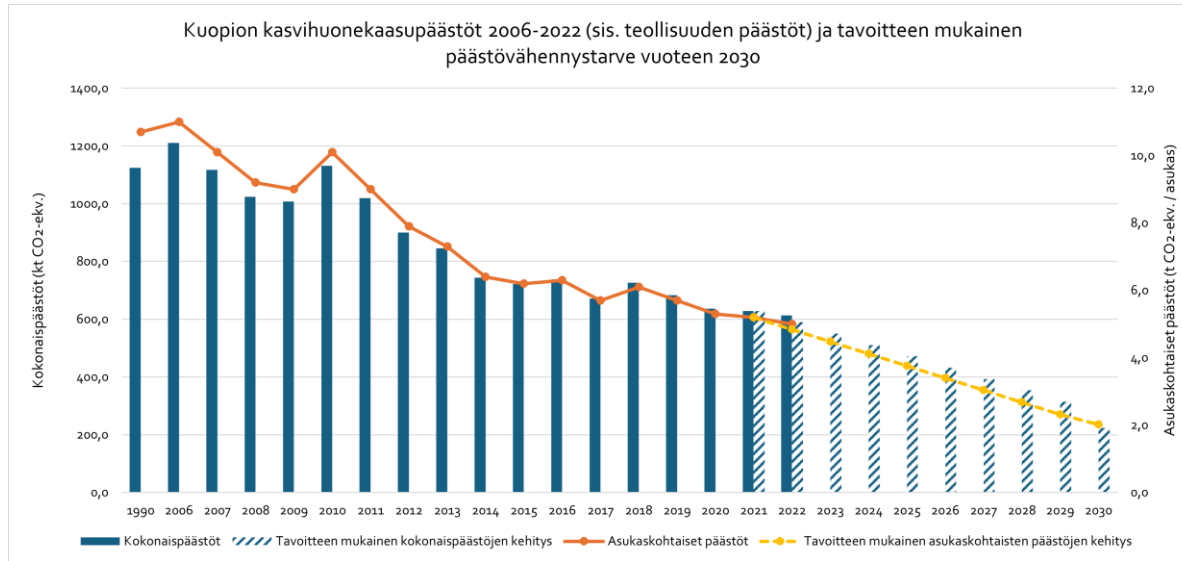
5. Yleinen kehitys – pääindikaattorit

“Eikun tekemään, jo on aikakin!”

5.1 Kuopion kasvihuonekaasupäästöjen kehitys

Tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä vähintään 80 % vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta ja olla hiilineutraali vuonna 2030.

Kuva XX: Kuopion kasvihuonekaasupäästöt vuosilta 2006-2022 sisältäen teollisuuden päästöt (lähde: Kuopion CO₂-raportti 2024, Sitowise) sekä päästövähennystavoitteen mukainen päästövähennystarve vuoteen 2030 saakka.

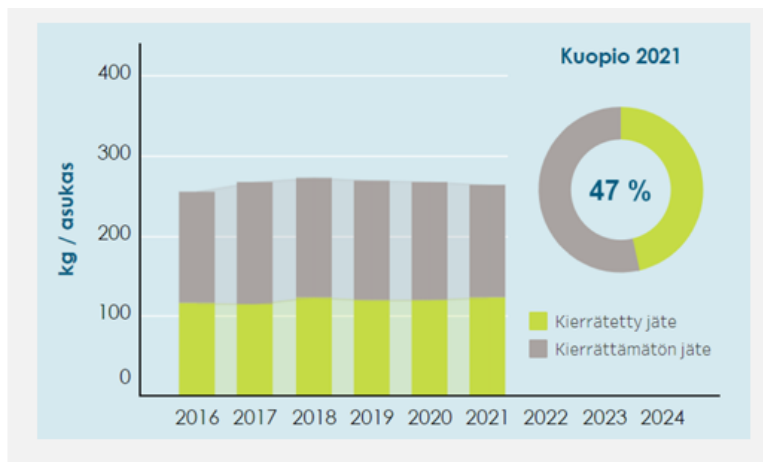
Kuva XX: Kuopion CO₂-päästöt sektoreittain vuonna 2022
Lähde: CO₂-raportin (Sitowise, 2024) tuloksia mukailien.

5.2 Kotitalousjätteen määrä ja kierrätysaste

Tavoitteena on kotitalousjätteen määrän vähentäminen ja kierrätysasteen nousu saavuttaen 65 % tason vuoteen 2030 mennessä.

Kuopiossa kotitalouksien tuottaman jätteen määrä on vuosien 2016-2021 aikana säilynyt ennallaan (264 kg/asukas vuonna 2021). Kierrätetyn eli materiaalina hyödynnetyn jätteen osuus oli 47 % vuonna 2021. Kierrättämätön jäte hyödynnetään energiana.

Jätehuollon indikaattorit ovat kehitysasteella valtakunnallisesti. Kuopio on mukana FISU-verkoston kautta kehitystyössä. Kehitystyötä tarvitaan, jotta kiertotalouden tavoitteiden seuranta voidaan tehdä alueella. Kotitalousjäteindikaattorin rinnalle otetaan lähivuosina käyttöön muita kiertotalouden seurannan työkaluja ja indikaattoreita, joilla täydennetään tietopohjaa.

Kuva XX: Kotitalousjätteen määrä ja kierrätysaste Kuopiossa 2021. Lähde: Suomen ympäristökeskus.

5.3 Kulutusperäinen hiilijalanjälki

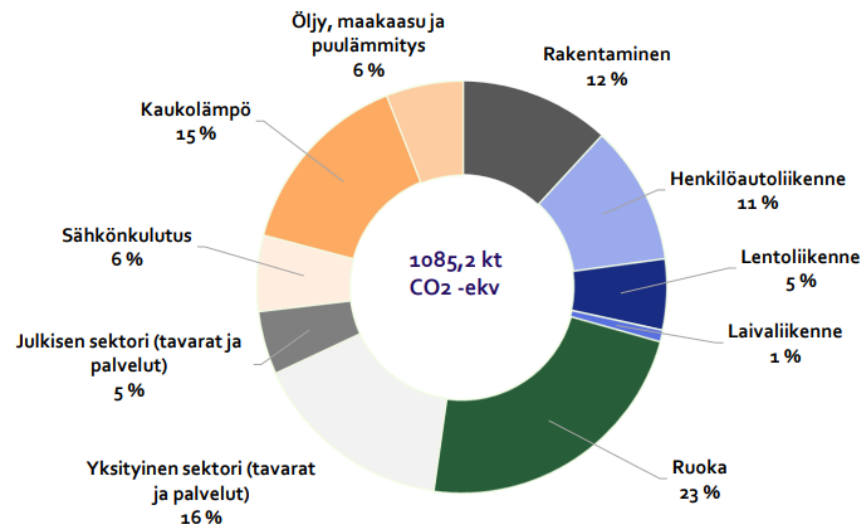
Tavoitteena on kulutusperäisen hiilijalanjäljen puolittaminen vuoteen 2030 mennessä vuoden 2005 tasosta.

Kuopion kulutusperäiset päästöt asukasta kohden vuonna 2022 olivat 8,93 t CO₂-ekv. (Kulma-raportin perusteella, Sitowise ja LUKE). Kulutusperäiset päästöt ovat hieman nousseet vuodesta 2020 (päästöt 8,37 t CO₂-ekv./asukas), jolloin laskenta tehtiin edellisen kerran.

Globaalisti kestävä taso on noin 2,5 t CO₂/asukas vuonna 2030. **Kuopion tarkempi luku täsmennetään FISU-neuvottelukunnan (8.4.) jälkeen!**

Kulutuksen kasvihuonekaasupäästöjä laskettaessa laskentaan sisältyvät kuntalaisten kulutuksesta aiheutuvat päästöt, huolimatta siitä, missä kulutetut hyödykkeet on tuotettu. Esimerkiksi kuntalaisten kuluttamasta ruuasta ja tavaroista aiheutuvat päästöt sisältyvät laskentaan, vaikka niiden tuotanto tapahtuisi kunnan tai Suomen rajojen ulkopuolella.

Alueelliset ja kulutukseen perustuvat päästölaskentamallit ovat osittain päällekkäisiä. Yhdistämällä molemmat laskentatavat saadaan mahdollisimman laaja tietopohja kunnan ja kuntalaisten toiminnasta aiheutuvista kasvihuonekaasupäästöistä. Laajempi tietopohja auttaa suunnittelemaan ja kohdentamaan ilmastotoimia kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi sekä mittaamaan toteutettujen toimien vaikutuksia.

Kuva XX: Kuopion kulutuksen CO₂-päästöjen jakautuminen vuonna 2022.
Lähde: Kulma-raportin (Sitowise ja LUKE, 2023) tuloksia mukailien.

Visio, tavoitteet ja toimenpiteet

"Tulevaisuus tehdään nyt."

Ilmasto- ja resurssiviisas - kestävästi kasvava, ympäristöstään ylpeä. Monimuotoinen luonto ja puhdas ympäristö ovat Kuopion rikkaus. Kasvun ympäristöön tuomat rasitteet hallitaan ja ilmasto- ja resurssiviisaustavoitteet pidetään edelleen kunnianhimoisina. Haluamme olla hiilineutraali vuonna 2030 ja kiertotalouden edelläkävijäkaupunki. (Kuopion kaupunkistrategia 2030 ja Ilmasto- ja resurssiviisausohjelma 2035)

Ohjelman teemakokonaisuudet:

1. Hiilineutraali ilmastoturvallinen kaupunki
2. Mutkatonta viisasta liikkumista koko Kuopiossa
3. Viksua elämää monimuotoisessa elinympäristössä
4. Kiertotaloudella luonnonvarojen kestävää käyttöä ja elinvoimaa
5. Puhdasta energiaa ja älykkäitä ratkaisuja

Hiilineutraali ilmastoturvallinen kaupunki

*“Kaupungilla on oleellinen rooli
suunnannäyttäjänä kaupunkilaisille.”*

1. Hiilineutraali ilmastoturvallinen kaupunki

Kuopio tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2030 mennessä eli tilannetta, jossa kaupungin toiminta tuottaa kasvihuonekaasupäästöjä ilmakehään vain sen verran kuin se pystyy niitä ilmakehästä sitomaan. Hiilineutraalissa kaupungissa rakentaminen toteutuu luonnonvarojen kestävyuden rajoissa ja tähtää hiilinegatiivisuuteen.

Ilmastoturvallinen kaupunki tarkoittaa ilmastokestävyyttä, sopeutumiskykyä / resilienssiä ja huoltovarmuutta ilmastonmuutoksen sään ääri-ilmiöiden lisääntyessä. Kaupunkiympäristössä on varauduttava entistä paremmin vaihteleviin talviolosuhteisiin, lisääntyviin rankkasateisiin ja hellejaksoihin. Huoltovarmuus ja riskienhallinta on huomioitava ilmastonmuutoksen näkökulmasta, jotta meille turvataan esimerkiksi liikenneyhteydet ja turvallinen asuminen ja hyvinvointia tukeva eläminen viihtyisässä kaupungissa.

Hiilineutraali ilmastoturvallinen kaupunki –teeman toimenpiteistä vastaavat erityisesti kaupunkiorganisaatio ja kaupunkikonsernin yhtiöt, joiden tehtävänä on suunnitella ja rakentaa kestävää yhdyskuntaa sekä vastata ilmastoviisaan ja ilmastoturvallisen kaupunkirakenteen kehittämisestä ja palveluiden huoltovarmuudesta.

Mittarit

- Kulutusperäiset rakentamisen kasvihuonekaasupäästöt (kokonaispäästöt, kt CO₂-ekv.)
- Rakentamisen hiilijalanjälki (kehitys)
- Kaupungin infrarakentamisen hankkeiden CO₂-päästöt
- Kaupungin kunnossapidon CO₂-päästöt
- Purettujen rakennusten kokonaisneliöt (bmq)
 - Saako tiedon paljonko kierrätettyjen materiaalien osuus purku-urakoissa? esim. % (Valtakunnallinen tavoite saada materiaalina kierrätettyä 70%)
- Toteutuneet puurakennushankkeet

TAVOITTEET 2035	TOIMENPITEET 2024-2030	Vastuu/Toteutus
<p>Teemme kunnianhimoista ilmastotyötä ja määrätietoisia toimia päästöjen vähentämiseksi sekä ilmatoriskien pienentämiseksi.</p>		
<p>1. Ilmastotyö kytetään vahvemmin osaksi toiminnan ja talouden suunnittelua ja seurantaa ilmastotyön vaikuttavuuden esille tuomiseksi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lisätään poikkihallinnollista yhteistyötä ja uudistetaan toimintamalleja siten, että resurssiviisaus- ja ilmastonäkökohdat huomioidaan läpi prosessien. • Lisätään päästölaskelmien avulla tietoa hankintojen, hankkeiden ja investointien ilmastovaikutuksista ja huomioidaan ilmastovaikutukset ratkaisuja tehtäessä. • Osallistutaan alueelliseen ilmastoturvallisuustyöhön. • Sisällytetään ilmatoriskeihin varautuminen kaikkiin ohjelmiin ja suunnitelmiin. • Toimia ilmastomuutoksen varautumiseksi ja sopeutumiseksi otetaan aktiivisesti käyttöön kaikilla toimialoilla. • Toimialakohtaisia ilmastosuunnitelmia päivitetään ja omaa toimintaa kehitetään niiden avulla koko kaupunkikonsernissa. 	<p>Kaikki palvelualueet Konserniyhtiöt Pohjois-Savon HVA</p>
<p>2. Maankäytön suunnittelulla ja kaavoituksella mahdollistetaan ilmasto- ja resurssiviisas elämä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lisätään poikkihallinnollista yhteistyötä ja uudistetaan toimintamalleja siten, että resurssiviisaus- ja ilmastonäkökohdat huomioidaan koko prosessin aikana alkaen aluesuunnittelusta, kaavoitukseen, tontinluovutukseen ja maankäytösopimuksiin saakka. • Selvitetään, miten voidaan ohjata parhaiten kaavoituksessa ja tontinluovutusehdoissa haluttuun kehitysuuntaan, kuten kierrätysmateriaalien käyttöön ja hiilineutraaliuteen. • Kehitetään ilmastovaikutusten arviointia kaava- ja rakentamishankkeissa, esimerkiksi tarkistuslistoja ja suunnitteluohjeita parantamalla sekä eri työkaluja hyödyntäen. • Rakennushankkeiden suunnittelun aloituskokouksissa ilmastonäkökulmat käsitellään tarkistuslistan avulla, jolloin moniin ilmatoratkaisuihin voidaan parhaiten vaikuttaa. 	<p>KYP/Kaupunkisuunnittelu Tilapalvelut Niiralan Kulma Kuopas</p>
<p>3. Varaudutaan ilmastomuutokseen aiheuttamiin riskeihin, kuten lisääntyviin hulevesitulviin ja hellejaksoihin, maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa kaikilla suunnittelutasoilla kehittämällä toimintamalleja ja prosesseja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hyödynnetään kaavoituksen ilmastomuutoksen tarkistuslistaa. • Laaditaan hulevesiohjelma ja otetaan käyttöön kaavoituksen viherkerroin. • Hulevedet johdetaan hallitusti erityisesti ruutukaavakeskustan alueilla huomioiden sadannan ja kuivien kausien lisääntyminen. • Hulevesien hallinnassa ja käsittelyssä hyödynnetään luonnonmukaisia käsittelymenetelmiä, kuten katuvihreää ja puustoa sekä läpäiseviä pintamateriaaleja myös tiiviisti rakennetuilla alueilla. • Kehitetään hulevesien hallintaa koskevaa kaavamääräyskokoelmaa asema- ja yleiskaavoissa. • Integroidaan hulevesien käsittely katu-, viher- ja virkistyskäyttöalueille. • Vähennetään lämpösaarekeilmiötä rakentamalla esim. rakennuksiin viherkattoja sekä lisätään imeytys- ja viivytyalueita. Lisätään riittäviä viheralueita ja –kaistoja sekä varaudutaan paremmin lumitiloihin tilavarauxsin sekä säilytetään ja lisätään kaupunkipuita. • Varaudutaan lisääntyviin katujen routa- ja päällystevaurioihin. 	<p>KYP/Kaupunkisuunnittelu KYP/Kaupunkitekniikka Tilapalvelut</p>

TAVOITTEET 2035	TOIMENPITEET 2024-2030	Vastuu/Toteutus
Vähennämme rakentamisen päästöjä ja sopeudumme ilmatoriskeihin.		
<p>4. Rakentamista ohjataan kohti hiilinegatiivisuutta ja kiertotaloutta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Varaudutaan ja ohjataan kaavoissa uusiutuvan energian hyödyntämiseen, kuten aurinko- ja geoenergia. • Laaditaan rakentamisen ohjeistus rakentajille ja elinkeinoelämälle, jolla ohjataan huomiomaan vähähiilisyys, ilmastokestävyys ja kiertotalous kaikessa rakentamisessa. • Noudatetaan vähähiilisen rakentamisen hankintakriteereitä. • Kannustetaan myös kaavoituksessa olemassa olevan rakennuskannan säilyttämiseen ja saneeraukseen purkamisen ja uudisrakentamisen sijaan. • Kaupunki on esimerkillinen toimija ja korjaa ja kunnostaa rakennuksia. • Rakennukset suunnitellaan ja toteutetaan monikäyttöisinä ja muunneltavina niin että rakennusten elinkaari on mahdollisimman pitkä. Asetetaan tavoitteet rakennusten elinkaaren iälle rakennuskategorioiden. • Kehitetään korjausmenetelmiä ja rakennusten käyttöä sekä suunnitellaan rakennusten kuntoon ja elinkaareen soveltuvia ratkaisuja. 	<p>KYP/Kaupunkisuunnittelu KYP/Kaupunkitekniikka Tilapalvelut Niiralan Kulma, Kuopas Pohjois-Savon HVA</p>
<p>5. Tukeudutaan olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen ja edistetään täydennysrakentamista.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tehdään täydennysrakentamisselvitys joukkoliikenteen runkolinjojen reittien varrella. • Kehitetään sekä vanhoja lähiöitä että merkittäviä täydennysrakentamisen alueita kestävästi ja asuminen – työpaikat – palvelut – liikenne -kokonaisuutena. [MAL, "Projekti 4"] • Kaupunkirakennetta kehitetään tiivistäen asuntotuotannossa yhdyskuntarakennetta, kuitenkin samalla luoden viihtyisää ja asukkaita aktivoivaa monimuotoista vihreää elinympäristöä. 	<p>KYP/Kaupunkisuunnittelu</p>
<p>6. Varaudutaan ja sopeudutaan muuttuvaan ilmastoon rakentamisessa sekä kiinteistöjen ylläpidossa, korjaamisessa ja huollossa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Suunnitellaan rakennukset ja alueet kestävämpään paremmin muuttuvia sääolosuhteita, kuten rankkasateita, kasvavia/vaihtelevia lämpötiloja ja kovia tuulia. • Varaudutaan rakentamisessa runsassateisiin talviin. 	<p>Tilapalvelut Niiralan Kulma, Kuopas Pohjois-Savon HVA</p>
<p>7. Edistetään puurakentamista ja vähähiilisten rakentamisen ratkaisujen syntymistä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Selvitetään talonrakentamisen ohjauksessa käytettävä hiilijalanjäljen raja-arvo. • Kaupungin omien rakentamishankkeiden hankintojen laatuvarioinnissa painotetaan puurakentamista. Puurakentamisen ohjelma tukee ja antaa lisäarvoa kaupungin omista rakennushankkeista. • Ohjataan puurakentamiseen ja vähähiiliseen rakentamiseen tontinluovutusvaiheessa ja kaavoituksella. • Lisätään puurakentamista ja edistetään resurssiviisaita ja vähähiilisiä ratkaisuja asumisessa ja rakentamisessa (mm. energia, rakennusmateriaalien kierrätys, yhteiskäyttöratkaisut). [MAL-sopimus] 	<p>Tilapalvelut KYP/Kaupunkisuunnittelu Niiralan Kulma Kuopas</p>
<p>8. Vähennetään infrarakentamisen ja kunnossapidon CO₂-päästöjä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Infrarakentamisen hankkeissa ja kunnossapidossa selvitetään hankkeiden ja toiminnan CO₂-päästöt, kehitetään niiden seurantaa sekä asetetaan tavoitteet päästöjen vähentämiseksi. • Infrarakentamisen ja kunnossapidon CO₂-päästöjen laskenta tehdään aina kustannustarkastelun rinnalla ja hankkeita arvioidaan myös ilmasto- ja resurssiviisauksien näkökulmasta. • Tehdään yhteistyötä Infra Ry:n ja sidosryhmien kanssa päästöttömän työmaan saavuttamiseksi. • Testataan hiekoitushiekan uusiokäyttöä liukkauden torjunnassa ja etsitään sille sopivat käyttökohteet. 	<p>KYP/Kaupunkitekniikka</p>

Mutkatonta viisasta liikkumista koko Kuopiossa

*“Aktiivista ja rohkeaa toimeen tarttumista
sekä oikea-aikaista tiedottamista.”*

2. Mutkatonta viisasta liikkumista koko Kuopiossa

Mutkatonta viisasta liikkumista koko Kuopiossa tarkoittaa sitä, että kehitämme vähäpäästöisten viisaan liikkumisen muotojen palveluja ja alustoja monipuolisesti niin kaupungissa kuin maaseudullakin. Liikenteessä on turvallista ja houkuttelevaa liikkua kävellen, pyöräillen ja joukkoliikenteellä sekä erilaisia matkaketjuja yhdistelemällä. Kuopiolaisten on helppo hypätä joukkoliikenteeseen ja turvallista pyöräillä tai kävellä paikasta toiseen.

Kuopion kasviuonekaasupäästöistä suuri osa muodostuu tieliikenteestä ja kaupungilla on suuri rooli maankäytön suunnittelusta vastaavana mahdollistaa mutkaton ja vähäpäästöinen viisas liikkuminen Kuopiossa asuville ja Kuopioon saapuille.

Viisas liikkuminen Kuopiossa tukee hyvinvointia ja liikkumista, palvelujen saavutettavuutta paikallisesti ja esteettömästi sekä kaupungin saavutettavuutta myös valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

Mittarit

- Tieliikenteen CO₂-päästöt (kt CO₂-ekv.)
- Esteettömyyden laatureiitit (toteutus% 2030 vuoteen mennessä)
- Kestävien liikennemuotojen osuus matkoista [strategiassa oleva mittari]
- Kulutapaosuudet:
 - Pyöräily: 30 % vuoteen 2030 mennessä
 - Kävely: 30 % vuoteen 2030 mennessä
- Kävely- ja pyöräilyinvestointien osuus yhdyskuntatekniikan investoinneista
- Sähköisten kaupunkipyörien lkm (kpl)
- Sähköisten kaupunkipyörien lkm / asema
- **Sääsuojattujen ja lukittujen pyöräparkkien lkm kaupungin kiinteistöissä (kpl)**
- Puhtailla käyttövoimilla ajettujen kilometrien osuus paikallisliikenteestä (%), sekä tästä sähköbussien osuus ja muiden osuus (esim. biodiesel)
- Joukkoliikenteen matkustajamäärä (milj. käyttäjää/v)
- Julkisten latauspaikkojen lkm Kuopiossa
- Sähkö- ja kaasautojen rekisteröinnit Kuopion alueella (kpl)
- Vaihtoehtoisten käyttövoimien käyttöaste (%)

TAVOITTEET 2035	TOIMENPITEET 2024-2030	Vastuu/Toteutus
Pienennetään tieliikenteestä aiheutuvia kasvihuonekaasupäästöjä ja parannetaan samalla myös ilmanlaatua.		
1. Kuopion tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöt puolitetaan vuoteen 2040 mennessä.	<ul style="list-style-type: none"> Edistetään kestävien liikkumismuotojen (joukkoliikenne, kävely, pyöräily, yhteiskäyttöautot) käyttöä ja toimintaedellytyksiä. <i>[STRATEGIA]</i> Kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelma (SUMP) tehdään yhteistyössä Kuopion seudun MAL-kuntien kanssa. 	KYP/Kaupunkisuunnittelu KYP/Kaupunkitekniikka Kasvun ja oppimisen palvelualue Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue Seudullinen Ij-työryhmä
Edistämme kävelyn ja pyöräilyn sujuvuutta ja houkuttelevuutta.		
2. Kaikilla on mahdollisuus liikkua viisaasti ympäri vuoden, huomioiden lapset ja ikäihmiset, liikkumis- ja toimintaesteiset.	<ul style="list-style-type: none"> Kaupunkiympäristö suunnitellaan ja rakennetaan esteettömäksi ja turvalliseksi: Priorisoidaan toimenpiteet ja yhteensovitetään ne liikenneturvallisuus 2030 -kohteiden, kävelyn ja pyöräilyn edistämishojelman ja investointiohjelman kanssa. Suunnitellaan jalankulun laatureittejä: Tavoitteena on, että jalankulun laatureiteistä on suunniteltu 50 % ja toteutettu 30 %. Kokeillaan erillistä kunnossapitourakkaa jalankulun ja pyöräilyn laatureitteihin. Keskustan alueella parannetaan asiointireittien esteettömyyttä ja maaseutualueella lisätään levähdyspenkkejä. 	Ohjelmat: <ul style="list-style-type: none"> Kuopion seudun kävelyn ja pyöräilyn edistämishojelma 2022 Kuopion seudun MAL-sopimukset Joukkoliikenneohjelma 2035 Liikenneturvallisuuksuuunnitelma 2030 Kuopion pyöräilyn edistämishojelma
3. Maankäytön suunnittelussa huolehditaan houkuttelevista, sujuvista ja nopeista jalankulku- ja pyöräilyväylistä kaupungissa ja kaupunginosien välillä. Palvelut ovat saavutettavissa 15 min siirtyen kävelen, pyörällä tai joukkoliikenteellä.	<ul style="list-style-type: none"> Lisätään arki liikumista mahdollistamalla kävelyn ja pyöräilyn ympäri vuotuisuus laadukkailla väylillä ja laadukkaalla kunnossapidolla. Alueen asukkaat otetaan mukaan suunnittelemaan yhdessä alueella liikkumisen tarpeita. 	
4. Kävelyn ja pyöräilyn kulkutapaosuus on 30 % vuonna 2030.	<ul style="list-style-type: none"> Päivitetään autopaikeenormi ja selvitetään, miten voidaan parhaiten tukea vähäpäästöistä liikennettä, kuten pyöräilyä ja yhteiskäyttöautoilua. Toteutetaan turvallisia lukittavia pyöräpysäköintiratkaisuja, kuten Kuopion ensimmäinen pyörätalli, johon tulee myös latausmahdollisuus. Pyöräpesu- ja huoltoparkki toteutetaan keskeiselle alueelle. Kannustetaan lapsia ja nuoria liikkumaan koulumatkat kävelen ja pyörällä. Levitetään Fiksusti kouluun – hankkeen tuloksia kaikkiin kouluihin. 	
5. Kuopio on paras sähköpyöräilykaupunki.	<ul style="list-style-type: none"> Kaupunkipyöräjärjestelmää kehitetään suunnitelmallisesti: toimivuus turvataan huolehtimalla palvelutasosta, resursoinnista ja operoinnista. Kaupunkipyöräjärjestelmän kehittämisraha sisällytetään budjettiin vuosittain. Kaupunkipyörärien ja asemien määrää tarkastellaan joka toinen vuosi. Tavoitteena on, että pyöriä on 8 kpl/asema. Varmistetaan resurssit yhteiskäyttöisten liikennevälineiden kehitysohjelmaan, kuten kaupunkipyöräjärjestelmä ja sähköpotkulaudat. 	
6. Yhdyskuntatekniikan investoinneista vähintään kolmasosa käytetään kävelyn ja pyöräilyn investointeihin.	<ul style="list-style-type: none"> Kävelyn ja pyöräilyn kehittämisraha sisällytetään investointibudjettiin vuosittain. (Esim. %-osuus-tavoite? €/asukas?) 	

TAVOITTEET 2035	TOIMENPITEET 2024-2030	Vastuu/Toteutus
Kehitämme matkaketjuja ja joukkoliikennettä monipuolisesti.		
7. Vähäpäästoiset matkaketjut toimivat kauko-, seutu-, ja lähiliikenteessä.	<ul style="list-style-type: none"> Viisaan liikkumisen matkaketjuja kehitetään asiakaslähtöisesti palvelumuotoilun avulla. Lipputuotteita kehitetään kannustamaan käyttämään eri joukkoliikenteen muotoja. Esimerkiksi Waltti-mobiilin käyttöön otto kesällä 2024, jolloin matkaketjuun voisi yhdistää bussin ja Viikku-pyörän. Parannetaan paikallisliikenteen ja raideliikenteen yhdistämistä matkaketjuna. Liityntäpysäköintiä kehitetään polkupyörille ja autoille, jotta siirtyminen keskeisellä kaupunkialueella sujuu joukkoliikenteeseen. 	KYP/Kaupunkitekniikka KYP/Kaupunkisuunnittelu KYP/Joukkoliikenne Seudullinen Ij-työryhmä <ul style="list-style-type: none"> Kuopion seudun kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma 2022 Kuopion seudun MAL-sopimukset Joukkoliikenneohjelma 2035 Liikenneturvallisuussuunnitelma 2030 Kuopion pyöräilyn edistämishjelma
8. Joukkoliikenteen matkustajamäärää kasvatetaan 50 % vuodesta 2023 vuoteen 2035 mennessä. <i>[joukkoliikenneohjelma 2035, MAL].</i>	<ul style="list-style-type: none"> Joukkoliikenteen palveluja ja saavutettavuutta parannetaan runkolinjojen avulla. Runkolinjojen bussien aikatauluja tiivistetään ruuhka-ajoille. Ensimmäinen runkolinja otetaan käyttöön 2026. 	
9. Maankäytön suunnittelussa mahdollistetaan tulevaisuuden raideliikenteen (lähi- ja kaukojunaliikenne) rakentuminen.	<ul style="list-style-type: none"> Huomioidaan maankäytönsuunnittelussa liikenteen solmukohtat ja tulevaisuuden liikkumisen ratkaisut myös lähi- ja kaukojunaliikenteen asemien muodostumisen näkökulmasta. 	
10. Parannetaan viisaita liikkumisen muotoja koko Kuopiossa, myös maaseutualueilla.	<ul style="list-style-type: none"> Edistetään Mutkattomia kuljetuspalveluita kaikkiin elämäntilanteisiin (MUKKE) -hankkeen jatkohankkeen syntymistä kyytien yhdistelemiseksi. Kehitetään liikkuvia lähipalveluita yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. 	
Siirrytään liikenteessä puhtaisiin käyttövoimiin.		
11. Kaupunkibussit ovat 100 % nollapäästöisiä vuoteen 2035 mennessä.	<ul style="list-style-type: none"> Tulevissa joukkoliikenteen kilpailutuksissa huomioidaan nollapäästöisyyden tavoitteet. 	KYP/Joukkoliikenne
12. Mahdollistetaan lataus- ja tankkauspisteverkoston markkinalähtöinen laajeneminen esim. laatimalla suunnitelma tai tekemällä kartoitus mahdollisista latauspaikoista sekä eri ohjauskeinoilla ohjaamalla. Toteutetaan latauspisteitä kaupungin omien kiinteistöjen yhteyteen. <i>[ILPO]</i>	<ul style="list-style-type: none"> Edistetään määränpäälausta kaupungin hallinnassa olevilla pysäköintipaikoilla, kuten liikuntapaikkojen ja liityntäpysäköintien yhteydessä. <i>[MAL]</i> Lisätään latauspisteiden määrää kaupungin kiinteistöissä nk. latauspiste- ja automaatiolain velvoittamalle tasolle. Huomioidaan sähkön ja vedyn yleisesti saatavilla olevien tieliikenteen jakeluasemien rakentamisen tarpeen maankäytön suunnittelussa. <i>[MAL]</i> Edistetään autokannan uudistumista mahdollistamalla sähkö- ja kaasuautojen latauspisteverkoston ja edistämällä yhteiskäyttöautoilua mm. pysäköintipoliittisin keinoin. <i>[MAL]</i> 	Tilapalvelut KYP/Kaupunkitekniikka KYP/Kaupunkisuunnittelu MAL-sopimus

Viksua elämää monimuotoisessa elinympäristössä

*“Kuopio on hyvä paikka elää ja asua,
toivottavasti jatkossakin.”*

3. Viksua elämää monimuotoisessa elinympäristössä

Nykyiset erilaiset fyysiset, taloudelliset ja sosiaaliset rakenteet hidastavat kestävyysmuutosta ja ohjaavat meitä yhä päästöjä tuottaviin vaihtoehtoihin. Kaupungin tehtävä on olla osaltaan rohkea ja näyttää esimerkkiä ilmasto- ja resurssiviisaiden eli kuopiolaisittain ”viksujen” valintojen tekemisessä. Jokaisella asukkaalla ja toimijalla on myös oma roolinsa toimia ilmastokestävämmin ja luonnon kantokyvyn rajoissa.

Kestävä elämä vihreässä monimuotoisessa ympäristössä parantaa kaupunkilaisten kokonaisvaltaista hyvinvointia. Osallistumismahdollisuudet päätöksentekoon ja uusien yhteisöllisyyden muotojen pariin parantavat luottamusta, osallisuutta ja yhteenkuuluvuutta.

Luonnon monimuotoisuudesta huolehtiminen ja viheryhteyksien säilyttäminen sekä lähiluonto parantavat niin luonnon sopeutumiskykyä muuttuvassa ilmastossa kuin ihmisten hyvinvointia.

Mittarit

- Vihreä ja monimuotoinen ympäristö:
 - Viheralueiden saavutettavuus (300 m) etäisyydellä viheralueista asuvien ihmisten määrä
 - Kuopion taajama-alueen puiden latvuspeittävyys
 - Vesien ekologinen tila on hyvä (tavoite+mittari)
 - Lehtipuun ja lahopuun määrä (m³/v), lehtipuuston osuus, säästöpuiden määrä (kpl/ha)
 - Luonnonsuojelualueiden osuus (ha ja %) kaupungin metsä- ja suoalasta / Luonnonsuojelualueiden määrä [strategiassa, kaupungin omistamasta maasta(?)]
 - Vanhojen metsien osuus (lehtipuut 80 v., kuusi 120 v., mänty 140 v.)
 - Kaupungin metsien puuston hiilivarastot (t C) ja hiilinielut (kt CO₂)
 - Laskennallinen puuston keskikasvu (m³/ha/v)
 - Jatkuvan kasvatuksen lisääminen (ha/v)
 - Hakkuumäärät Kuopion kaupungin metsissä (m³/v)
- Koettu hyvinvointi?
- Energianeuvonta: Pidettyjen tilaisuuksien määrä ja osallistujien määrä, puh/spositse neuvottujen määrä
- Viisas veden käyttö: Yhdyskunnan veden kulutus keskeisellä kaupunkialueella (ml. yritystoiminta), litraa/as/pv
- Viksu Kuopio –viestintä: Tuotettu viestintä (määrä), Tavoitavuus (esim. #viksukuopio-hästägin käyttötilastot, viksu kuopio –verkkosivulla kävijämäärä), Viksu Kuopio -tunnuksen myöntämisen hakeneiden määrä ja myönnettyjen tunnusten määrä

TAVOITTEET 2035	TOIMENPITEET 2024-2030	Vastuu/Toteutus
Asuinalueiden elinvoimaisuutta lisäävät toimivat lähipalvelut sekä inspiroiva ja viihtyisä elinympäristö.		
<p>1. Sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväät asumisratkaisut ovat lisääntyneet ja asumisen hiilijalanjälki on pienentynyt. <i>[MAL]</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Asuinalueiden ja lähialueiden asukkaat ja toimijat otetaan mukaan suunnitteluun ja suunnittelu on asukaslähtöistä. Vanhaa rakennuskantaa peruskorjataan nykyasumista vastaaviin tarpeisiin ja asumisratkaisuisia huomioidaan myös ikäihmiset ja lapsiperheet. Alueiden käytössä ja elinympäristössä säilytetään riittävät laajat viheralueet, arvokkaat luontokohteet sekä turvataan luonto- ja virkistysalueiden väliset viheryttyedet. <i>[MAL]</i> Rantojen, vesistöjen sekä luonnonympäristön monet mahdollisuudet hyödynnetään asumisen kehittämisessä. Mahdollistetaan asuminen harkinnanvaraisesti ranta- ja vesistöalueilla kestävästi kriteerien, kaavamääräysten, sääntöjen ja lainsäädännön puitteissa. 	<p>KYP/Kaupunkisuunnittelu KYP/Asuminen ja palveluverkosto KYP/Ympäristönsuojelu Niiralan Kulma MAL-sopimus</p>
<p>2. Arjen turvallisuutta ja sujuvuutta edistetään esteettömällä ympäristöllä huomioiden lapset, ikäihmiset, liikkumis- ja toimintaesteiset.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Arjen turvallisuutta ja sujuvuutta parannetaan huomioimalla esteettömyys suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa. Viher- ja virkistysalueiden esteettömyyttä parannetaan huomioiden myös niihin kytkeytyvät matkaketjut. Esteettömyyden tason tieto tuodaan esille Liikkuva Kuopio –verkkosivuille. 	<p>KYP/Kaupunkisuunnittelu HEP/Omatoiminen hyvinvointi (Liikkuva Kuopio)</p>
Monimuotoinen lähiluonto lisää asukkaiden hyvinvointia.		
<p>3. Monimuotoiset kaupunkiluonto ja metsät tarjoavat viihtyisän ja terveyttä lisäävän elinympäristön.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Maankäytön suunnittelulla ohjataan vihreämpään ja asukkaita aktivoivaan monimuotoisempaan elinympäristöön. Keskeiselle kaupunkialueelle laaditaan siniviherverkostosuunnitelman, jolla turvataan laajat yhtenäiset viheralueet ja rannat sekä niiden väliset yhteydet. Lähiluonto ja kaupunkivihreä säilytetään, olemassa olevia puita säilytetään uusilla tonteilla ja rakentamisalueilla vahvistaen näin myös kaupunkivihreän hiilinieluja. Kaupungin taajama-alueiden puiden latvuspeittävyttä kasvatetaan. <i>[LUMO]</i> Kuopion kaupunkialueen latvuspeittävyys ja kaupunkivihreä selvitetään mittauksin. Tiivistyvässä kaupunkirakenteessa huolehditaan riittävästä lähiluonto- ja viheralueista, jotka tarjoavat myös hiljaisia ja varjoisia alueita sekä luonnon äänimaailmaa ja tukevat siten asukkaiden hyvinvointia myös muuttuvassa ja lämpenevässä ilmastossa. 	<p>KYP/Kaupunkisuunnittelu KYP/Alueelliset ympäristönsuojelupalvelut KYP/Kaupunkitekniikan palvelut</p>
<p>4. Kuopiolaisilla on vahva luontosuhde, he ymmärtävät luonnon monimuotoisuuden arvon ja toimivat vastuullisesti lähiluontonsa hyväksi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tarjotaan asukkaille mahdollisuus kaupunkiviljelyyn puutarhapalstoilla ja kaupunkiviljelylaatoilla ympäri kaupunkia. Kannustetaan asukkaita pitämään huolta lähiluonnosta ja poistamaan vieraslajeja. Järjestetään vuosittain luontoretkiä, luonnonhoitotalkoita ja muita tapahtumia, joilla tuetaan kuntalaisten luontosuhdetta ja lisätään heidän tietämystään luonnon monimuotoisuuden merkityksestä. <i>[LUMO]</i> 	<p>KYP/Kaupunkisuunnittelu KYP/Kunnossapito KYP/Alueelliset ympäristönsuojelupalvelut HEP/Kansalaistoiminnan palvelut HEP/Luonnontieteellinen museo</p>
<p>5. Vesistöjen ekologinen tila on vähintään hyvä ja vesialueiden luonto on monimuotoista.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Maankäytön suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota herkkien vesistöjen valuma-alueisiin ja tarvittaviin suojavyöhykkeisiin. Turvataan luonnontilaisten tai luonnontilaisen kaltaisten pienvesien tilan. 	<p>KYP/Alueelliset ympäristönsuojelupalvelut KYP/Maanomaisuuden</p>

TAVOITTEET 2035	TOIMENPITEET 2024-2030	Vastuu/Toteutus
Metsät ovat hiiltä sitovia ja monimuotoisia.		
<p>6. Kaupungin metsät ovat monikäyttöisiä, monimuotoisia ja niiden hoito ja käyttö on ilmastokestävää. Metsiä hoidetaan niiden luonteen ja käyttötarkoituksen sopivalla tavalla.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Metsien seurantarjestelmän avulla seurataan metsien hiilensidonnan ja metsien monimuotoisuuden kehittymistä. Metsien terveydentilaa seurataan metsäuhojen ennaltaehkäisyyn vuoksi. Kehitetään metsätalouden sopeutumisen työmenetelmiä ja lajistoa ilmastonmuutokseen sopeutumisen näkökulmasta, mm. lajistoa monipuolistamalla ja luonnon monimuotoisuutta vahvistamalla. 	KYP/Maanomaisuuden hallinta
<p>7. Kuopion kaupungin omistamien metsien hakkuut pysyvät kestävällä tasolla ja kaupungin metsien hiiliinlua kasvatetaan suunnitelmallisesti metsänhoitotoimenpiteillä. <i>[ilmastopol.ohj]</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Laaditaan metsienhoidon ohjekortti urakoitsijoille, jossa huomioidaan luonnon monimuotoisuus ja ilmastokestävyys. Selvitetään kaupungin mailla olevien soiden tilan ja ennallistamismahdollisuudet. <i>[LUMO]</i> Hyödynnetään metsäjärjestelmän mahdollisuuksia erilaisiin mallinnuksiin, mm. puuston kehityssennusteiden, hiililaskelmien tekemiseen. 	KYP/Maanomaisuuden hallinta KYP/Ympäristönsuojelu
<p>8. Metsien hakkuumäärää suhteutetaan luonnonsuojelumäärän lisäämiseen ja metsien monimuotoisuuden parantamiseen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Korvataan osan avohakkuista erilaisilla jatkuvan kasvatuksen menetelmillä. <i>[LUMO]</i> Kaupungin metsissä kasvatetaan lehtipuuston osuutta ja lahopuun määrää. Toteutetaan luonnonmonimuotoisuusohjelmaa ja laaditaan luonnonsuojelusuunnitelma vuosille 2025–2035. 	KYP/Maanomaisuuden hallinta KYP/Ympäristönsuojelu
<p>9. Kaupungin metsistä ja soista suojellaan vähintään 10 % vuoteen 2035 mennessä. <i>[LUMO]</i></p>		
Viksu, kestävä elämäntapa ja valinnat ovat helppoja toteuttaa.		
<p>10. Ilmastoystävällinen elämä onnistuu niin kaupungissa kuin maaseutumaisessakin ympäristössä. <i>[LPO]</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Savilahdessa toteutetaan uusia ja innovatiivisia kiertotalouden ja jakamistalouden kokeiluja ja niitä skaalataan muille alueille. Kehitetään uusia yhteisöllisyyden muotoja tukemaan kestävä elämäntapaa ja hyvinvointia, esim. asukkaiden viljelylaatikot ja -palstat ja hyötypuutarhat sekä jakamistalouden ja korjaamisen palvelut ja kohtaamispaikat. 	KYP/Kaupunkisuunnittelu KYP/Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue
<p>11. Kuluttaminen kohdistuu elämyksiin ja palveluihin ja yhteiskäyttömuodot ovat lisääntyneet. Hyödynnetään korjauspalveluita ja jakamistaloutta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kaupungin yhteiskäyttöpalveluiden saatavuutta ja yhteisöllisen asumisen edellytyksiä sekä yhteiskäyttöisiä liikkumisvälineitä. Kehitetään paikallista yhteistyötä järjestöjen, yhteisöjen ja muiden toimijoiden kanssa ja tuetaan omaehtoisten, luonnon monimuotoisuutta ja ilmastoviisautta tukevien tapahtumien järjestämistä. 	ELKO/Markkinointi ja viestintä
<p>12. Kuopiolaiset ovat yhä tietoisempia omasta energian, veden ja jätteiden kulutuksestaan ja toimivat ilmastoviisaasti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Jatketaan energianeuvontaa asukkailla, pk-yrityksillä ja seudun kunnille. Etäluettavat vesimittarit otetaan käyttöön. Mittareita kokeillaan Tahkolla ja niiden käyttöönottoa laajennetaan vuosina 2025-2030. Lisätään vesipullojen täyttöpisteitä kaupunkiympäristössä ja neuvotaan vastuulliseen vedenkulutukseen myös arjen ostoksissa. Tehdään ympäristökasvatustyötä, mm. Yrityskylässä ja kouluilla sekä kampanjoiden avulla. Motivoidaan asukkaita vähentämään jätettä ja kannustetaan yhä parempaan lajitteluun. Kehitetään tapahtumajärjestämisen prosesseja ja ohjeita, joiden avulla tapahtuman järjestäminen on resurssiviisasta. Huomioidaan ilmasto- ja resurssiviisauts näkökulmat järjestöjen avustuksien yhteydessä. 	KYP/Ympäristönsuojelu, Pohjois-Savon energianeuvonta Energiayhtiöt ELKO/Markkinointi ja viestintä Kasvun ja oppimisen pa Kuopion Vesi Jätekuukko

TAVOITTEET 2035	TOIMENPITEET 2024-2030	Vastuu/Toteutus
Toteutamme Viksua viestintää monipuolisesti.		
<p>13. Kuopiolaiset asukkaat, yritykset ja toimijat tuntevat Viksu Kuopio brändin ja ottavat sen osaksi omaa arkea tuomalla esille omia viksuja tekoja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kaupunki viestii aktiivisesti omista ilmasto- ja resurssiviisausteostaan kannustaen ja opastaen samalla sidosryhmiä, joista yksi tärkeimmistä ryhmistä on asukkaat. Laaditaan Viksu Kuopio -kokonaisuuden viestintäsuunnitelma. Kohdennetaan viestintä valittujen kohderyhmien mukaan ja määritetään kärkiviestit. Viestinnän vaikuttavuutta seurataan ja kehitetään. 	<p>KYP/Ympäristönsuojelu ja Markkinointi ja viestintä + palvelualueet omien Viksu-toimenpiteidensä osalta</p>
<p>14. Kaupunkikonsernin henkilökunta tuntee Viksu Kuopio brändin ja ottavat sen omakseen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Jalkautetaan Viksu Kuopio -kokonaisuuden viestintäsuunnitelma. Parannetaan sisäistä viestintää Viksu Kuopio -kokonaisuuden osalta, mm. intrassa. Opitaan tunnistamaan Viksu Kuopio -kytkös erilaisissa yhteyksissä ja toiminnassa ja viestimään siitä myös ulospäin. Viksu Kuopio huomioidaan viestinnän sisäisissä koulutuksissa. Kytkeytyminen kaupungin kärkihankkeisiin (Savilahti, One Health, kokonaisturvallisuus) 	<p>KYP/Ympäristönsuojelu ELKO/Markkinointi ja viestintä Kaikki palvelualueet ja konserniyhtiöt</p>
<p>15. Ilmasto- ja resurssiviisausviestintää kehitetään monipuolisempaan ja monikanavaisempaan suuntaan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kehitetään uusia Viksu Kuopio -viestinnän tapoja ja kokeiluja eri kohderyhmille. Kehitetään yhteistyötä nuorisopalveluiden kanssa ja etsitään keinoja toteuttaa Viksu Kuopio -viestintää nuorille esimerkiksi tapahtumien yhteydessä. Kartoitetaan mahdollisuuksia yhteistyölle esimerkiksi tapahtumajärjestäjien kanssa. Kehitetään vuosittain Viksu Kuopio -teemalla viestinnässä näkyvä teemaviikko (esim. Earth Hour -viikko). 	<p>ELKO/Markkinointi ja viestintä KOP/Nuorisopalvelut Kaikki palvelualueet</p>
<p>16. Viksu Kuopio -tunnuksen myöntäminen resurssiviisaasta ja kiertotalouden kriteerit täyttävästä toiminnasta on tullut tunnettu ja tavoiteltu asia kuopiolaisille.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Viksu Kuopio –tunnukseen liittyvää viestintää kehitetään laajentamalla näkyvyyttä eri viestintäkanaviin. Kuopiolaisia ”viksuja” asukkaita, järjestöjä, yrityksiä ja toimintamalleja tai tapahtumia palkitaan Viksu Kuopio –tunnuksella ja nostetaan esille hyvinä ja kannustavina esimerkkeinä viestinnässä. 	<p>KYP/Ympäristönsuojelu Resurssiviisausohjelman ohjausryhmä</p>

Kiertotaloudella luonnonvarojen kestävää käyttöä ja elinvoimaa

*"Ihmiset sopeutuvat kyllä muutoksiin, kun
niitä vain uskalletaan rohkeasti tehdä."*

4. Kiertotaloudella luonnonvarojen kestäväää käyttöä ja elinvoimaa

Kiertotalouteen siirtyminen on välttämätöntä, jotta luonnon kantokyky ei murene ja ekologinen jälleenrakennus voi alkaa. Kiertotalous tuo alueelle ja kaupunkiin elinvoimaa ja uusia liiketoimintamahdollisuuksia, tuotekehitystä ja tutkimusta. Kaupunki sitoutuu valtakunnalliseen Kohti hiilineutraalia kiertotaloutta –green deal sitoumukseen ja osoittaa näin edelläkävijyyttä ja kehitystyötä kiertotalouteen siirtymiseksi.

Teema kokoaa yhteen vastuulliset hankinnat, kiertotalouden elinkeinojen vahvistamisen ja vihreän siirtymän hankkeiden syntymisen, suljettuihin materiaali-kiertoihin siirtymisen, arjen kiertotalouden, ruokahävikin minimoinnin ja lähellä tuotetun sekä ilmastoviisaan ruuan tarjoamisen.

Kiertotaloudella luonnonvarojen kestäväää käyttöä ja elinvoimaa – teeman toimenpiteistä vastaavat erityisesti kaupunkiorganisaatio ja kaupunkikonsernin yhtiöt (kaupungin omat hankinnat ja investoinnit), yritykset ja elinkeinotoimijat (uudet kiertotalouden liiketoimintamallit ja palvelut), oppi- ja tutkimuslaitokset (yhteiskehittäminen ja tuotekehitys) sekä kuntalaiset (arjen kiertotalous).

Mittarit

- Yleiskaavassa kiertotalousliiketoimintaan tehdyt aluevaraukset (ha)
- Kaupungin tukemien kiertotalouden ja energian tuotekehityshankkeiden lkm
- Yritysten tuotekehityshankkeiden lkm ja yritysten investointihankkeiden lkm
- Hepomäen kiertotalousalueelle tulevien yritysten ja toimijoiden luvutukset (2025-2026)
- Hepomäen alueen toteuttaminen 2025- (kaupunki rakentaa infran, tontit), yritykset lähtevät toteuttamaan alueesta vetovoimaista aluetta
- Kulutusperusteiset CO₂-päästöt
- Kotitalousjätteen määrä (kg/as) ja kierrätysaste (%)
- Kierrätys- ja uusiomateriaalien käyttöosuus uusissa rakenteissa ja rakennuksissa (kaupungin maa- ja infrakohteet), tn
- Purkamisen jätteiden hyödyntämisen materiaalina osuus (%)
- Rakentamisen jätteiden hyödyntämisen osuus (%)
- Jätehuollon CO₂-päästöt (Jätekukko)
- Syntyneen ruokahävikin määrä kouluissa ja päiväkodeissa (kg %, eur %)
- Kotimaisten elintarvikkeiden osuus (kg)
- Lähiruuan (itäsuomalainen) osuus (kg)
- Luomuruuan osuus (%) kaupungin ruokapalveluissa

TAVOITTEET 2035	TOIMENPITEET 2024-2030	Vastuu/Toteutus
Hankintamme ovat vastuullisia ja hiilineutraaleja. [STRATEGIA]		
<p>1. Ilmasto-, kiertotalous ja luontonäkökulma sisällytetään kaikkiin hankinta- ja investointiprosesseihin.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tunnistetaan vaikuttavuuspotentiaaliltaan merkittävimmät hankintakategoriat. Hankinnoille asetetaan hiilineutraaliuteen ja kiertotalouteen tähtääviä tavoitteita ja vaatimuksia. Hankintaohjelmissa ja -ohjeissa huomioidaan tarkemmin tuotteiden kestävyys ja ympäristönäkökulmien edistäminen määrittämällä kriteerit koskien elinkaarta, materiaalien huollettavuutta, takuuaikaa, korjattavuutta ja kierrätettävyyttä. Hyödynnetään olemassa olevia ohjeistuksia ja tarvittaessa luodaan uusia yksiköiden käyttöön. Ilmasto- ja resurssi- ja luontonäkökohdat huomioidaan jo hankintaprosessin alkuvaiheessa, tarvittaessa ympäristö- ja ilmastoasiantuntijoiden avustuksella. Kehitetään hankintaosaamista ja jaetaan hyviä käytäntöjä, jotta vastuullisuus ja kiertotalouden periaatteet toteutuvat käytännön toiminnassa. Ilmasto-, resurssi- ja kiertotalousosaamista kehitetään kaupunkikonsernissa lisäämällä resursseja, yhteistyötä, tiedotusta ja koulutusta. Hankintojen yhteydessä lasketaan luontojalanjälki ja luonnonmonimuotoisuus huomioidaan hankinnoissa. Vähennetään muovin käyttöä kaikissa hankinnoissa. Infrarakentamisen hankkeissa korvataan muovia, kun korvaavia materiaaleja on käytettävissä. 	<p>Kaikki palvelualueet Konserniyhtiöt</p> <p>Hankintaohjelma</p>
<p>2. Kaupunki sitoutuu kiertotalouden green deal –sopimuksiin ja kehittää organisaation johtamista ja työntekijöiden osaamista.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kaupunki liittyy valtakunnalliseen Kiertotalouden green deal –sitoumukseen ja valitsee kehittämistoimenpiteet. Selvitetään mahdollisuus sitoutua Kestävien hankintojen green deal -sopimuksiin eri hankintateemoissa. 	
Kuopiossa on vahva kiertotalouden yritysverkosto ja sitä tukevaa koulutus- ja innovaatiotoimintaa. [STRATEGIA]		
<p>3. Kuopion kaupunki edistää maankäytön suunnittelussa kiertotalousyritysten toimintaedellytyksiä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Parannetaan kiertotalousalueiden saavutettavuutta liikenneyhteyksiä kehittämällä kiertotalousalueilla Kuopiossa ja seudullisesti kiertotalousalueiden välillä. 	<p>KYP/Kaupunkisuunnittelu ELKO/Strategia ja kehittäminen</p>
<p>4. Hepomäen kiertotalousalueesta kehitetään vetovoimainen alusta kiertotalousliiketoiminnan, energiateknologioiden ja puhtaan energian ja vihreän siirtymän elinkeinoille ja innovoinnille.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Toteutetaan toteutettavuusselvitys Hepomäen alueelle ja luodaan pohjaa yritysten sijoittumiselle alueelle. Tehdään yhteistyötä myös oppi- ja tutkimuslaitosten kanssa materiaalikiertojen parantamiseksi ja uusien kiertotalouden innovaatioiden syntymiseksi alueelle. 	<p>KYP/Kaupunkisuunnittelu ELKO/Business Kuopio</p>
<p>5. Vahvistetaan yritysten siirtymistä kiertotalouteen ja kiertotalousyritysten sijoittumista Kuopioon.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tuetaan bio- ja kiertotalouden alan yritysten kasvua yhteistyöllä ja tukemalla palveluiden ja tuotteiden sekä liiketoiminnan kehittämistä. 	<p>Bio- ja kiertotalousklusteri</p>
<p>6. Kehitetään uusia uusiomateriaalivirtoja yritysten, oppi- ja tutkimuslaitosten kanssa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tutkitaan biohiilen valmistusta ja potentiaalia. Valmistetaan standardien mukaisia uusiomateriaaleja, kuten EEJ-statuksella olevaa betonimursketta, hiekoitussepliä ym. 	<p>Kiertokukko Oy, Jätekuukko Oy, Savonia, UEF</p>
<p>7. Koulutetaan vihreän teknologian osaajia, kaikilla koulutustasoilla luonnon ennallistajista tiedeyliopistoon asti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kaupunki tarjoaa harjoittelu- ja kesätöitä, sijaisuuksia ja oppinäytetöitä. (Tähän tarvitaan johdon linjaus.) 	

TAVOITTEET 2035	TOIMENPITEET 2024-2030	Vastuu/Toteutus
Siirrymme suljettuihin materiaalikiertoihin.		
8. Rakennus- ja purkujätettä hyödynnetään materiaalina vähintään 70 % vuoteen 2030 mennessä. <i>[valtakunnall. jätesuunnitelma]</i>	<ul style="list-style-type: none"> Rakennusten purkamisessa parannetaan etukäteissuunnittelua ja yhteistyötä, jotta materiaalit saadaan uudelleenkäyttöön ja kierrätykseen. Otetaan käyttöön uusia digitaalisia ratkaisuja ja hyödynnetään tekoälyä purkumateriaalien kartoituksen yhteydessä ja uudelleenkäytön suunnittelussa. 	Tilapalvelut KYP/Kaupunkisuunnittelu Kuopas Niiralan Kulma
9. Uskalletaan siirtyä suljettuihin materiaalikiertoihin kaikessa rakentamisessa.	<ul style="list-style-type: none"> Uusien rakennusten suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään huomiota siihen, että rakennukset ovat muokattavissa uuteen käyttötarkoitukseen esim. väliseinien muutoksilla ja että rakennusosat ovat purettavissa erillisinä elementteinä <i>[ILPO]</i> Kannustetaan kierrätys- ja purkumateriaalin käyttöön suunnittelusta rakentamiseen, mm. kaavamerkinnoilla. Tehdään tutkimista ja kehittämistä tiedon lisäämiseksi ja tuotekehityksen syntymiseksi yhdessä oppi- ja tutkimuslaitosten ja yritysten kanssa, tuetaan ja kannustetaan yrityksiä tuotekehityshankkeisiin. 	Tilapalvelut KYP/Kaupunkisuunnittelu Kuopas Niiralan Kulma Businessa Kuopio
10. Uusiomateriaalit ovat infran suunnittelussa ja rakentamisessa ensisijainen vaihtoehto. Massakoordinaatio on olennainen osa suunnittelua ja rakentamista.	<ul style="list-style-type: none"> Lisätään yhteistyötä Tilapalveluiden ja rakennuttamispalveluiden välillä purkumateriaalien kierrättämisen tehostamiseksi. Lisätään uusiomateriaalien käyttöä edelleen sopivissa kohteissa. Lisätään rakentamisen suunnitelmallisuutta ja yhteistyötä uusiomateriaaleja toimittavien kanssa ja tehdään uusia kokeiluja. Vähennetään massojen vaihtoa ja kuljetusta mm. massastabilointia hyödyntämällä. Rakentamisen alueilla järjestetään mahdollisuus massapankin hyödyntämiselle. Tehostetaan massojen koordinaatiota ja paikallista massojen uusiokäyttöä suunnittelemalla kokonaisuus jo kaavoitusvaiheessa, tontinluovutuksessa ja rakentamisen vaiheistuksessa. 	KYP/Kaupunkisuunnittelu KYP/Kaupunkitekniikka Tilapalvelut KYP/Ympäristönsuojelu
Arjen kiertotalous on sujuvaa ja jätehuolto hiilineutraalia.		
11. Kotitalousjätteen kierrätysaste nousee saavuttaen 65 % tason vuoteen 2030 mennessä.	<ul style="list-style-type: none"> Jätehuollon palveluita kehitetään jätepoliittisen ohjelman ja jätehuollon palvelutason mukaisesti asiakaslähtöisyys ja saavutettavuus huomioiden. Jätehuollon palvelut huomioidaan maankäytön suunnittelussa. Laaditaan ennako-ohjeistus tapahtumiin ja yrityksille jätehuollosta ja lajittelusta. Kaupungin omiin toimipisteisiin ja tapahtumiin järjestetään jätteiden lajittelumahdollisuus. Selvitetään kaupungin toimipisteiden jätemäärä ja määritetään toimet jätemäärän vähentämiseksi. Edistetään jätteiden lajittelun mahdollisuuksia asuinhuoneistoissa. Esimerkiksi uudisrakentamisessa sekä peruskorjausten ja -parannusten yhteydessä huolehditaan, että huoneistoihin järjestetään riittävät tilat/astiat jätteiden lajitteluun. 	KYP/Kaupunkisuunnittelu KYP/Ympäristönsuojelu Kaikki palvelualueet Jätekuukko Tilapalvelut Niiralan Kulma Kuopas
12. Jättemäärä on vuonna 2030 pienempi kuin vertailuvuonna 2020.		Jätepoliittinen ohjelma
13. Jätehuolto toteutuu hiilineutraalisti vuoteen 2030 mennessä.	<ul style="list-style-type: none"> Lisätään kaatopaikkakaasun talteenottoa ja hyödyntämistä. Lisätään ympäristöystävällisten polttoaineiden käyttöä kuljetuksissa ja työkoneissa. Kehitetään toimivia jätteiden keräysratkaisuja ja saavutettavaa palveluverkostoa erilliskeräyksen parantamiseksi. Jätehuoltopalvelut toteutetaan ympäristölähtökohdat huomioiden jätepoliittinen ohjelma ja palvelutaso. Lisätään lajitteluasemille vastaanotettavien jätteiden materiaali- ja uudelleenkäyttöä. 	Jätekuukko Jätepoliittinen ohjelma

TAVOITTEET 2035	TOIMENPITEET 2024-2030	Vastuu/Toteutus
Vähennämme ruokahävikin määrää.		
<p>14. Puolitetaan ruokahävikin määrä 2030 mennessä vuoden 2022 tasosta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ruokahävikin määrää seurataan säännöllisesti ja se raportoidaan ilmasto- ja resurssiviisausohjelman seurannan yhteydessä vähintään vuosittain. Ruokahävikin määrän seuranta tarkennetaan ruokalaji- ja aterianosatiedoilla. Ylijäämäruokaa myydään toimipisteissä. Hävikin vähentämisen hyviä käytäntöjä jaetaan laajasti toimipisteiden ja palveluyksiköiden kesken. Kehitetään tiedon kulkua ja vararuokajärjestelmää. Parannetaan kouluruuan arvostusta ja houkuttelevuutta yhteistyössä oppilaiden kanssa sekä kehittämällä laatua ja tutustuttamalla myös vanhempia ja päättäjiä kouluruokaan. 	<p>Kasvun ja oppimisen palvelualue Servica Oy</p>
Tarjoamme lähellä tuotettua ja ilmastoviisasta ruokaa.		
<p>15. Ruokaa tuotetaan myös kaupungeissa ja kasvisruoan suosio on lisääntynyt laajasti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Korvataan ulkomaisia elintarvikkeita kotimaisilla vaihtoehdoilla ja kehitetään reseptiikkaa yhdessä oppilaiden kanssa korvaamalla lihan osuutta kasviproteiineilla. Ruokapalveluntuottajien ja elintarvikeyritysverkostojen yhteistyötä kehitetään paikallisen lähiruoan lisäämisen edistämiseksi. Varhais- ja perusopetuksessa lisätään ruokakasvatusta tarjoamalla viljelylaatikoita, tietoa kasvisruoasta ja parantamalla kotitalousopetuksen reseptiikkaa huomioiden pohjoismaiset ravitsemussuositukset. 	<p>Kasvun ja oppimisen palvelualue Servica Oy</p> <p><i>Ilmastoviisasta ruokaa lapsille ja nuorille –hankkeen tulokset</i></p>
<p>16. Koulu- ja päiväkotien ruokalistojen hiilijalanjälkeä pienennetään 75 % vuoteen 2030 mennessä vuoden 2022 tasosta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Korvataan lihaa kasvi- ja kalaproteiinilla ja tarjotaan herkullista kasvisruokaa. Lisätään kotimaisen kalan käyttöä kaupungin ruokapalveluissa. WWF:n punaisen listan kalaa ei käytetä. Ruokalistaa monipuolistetaan ja lisätään vegaanisia ruokia. Tiivistetään yhteistyötä koulujen ja Servican välillä huomioiden ruokakasvatus ja ravitsemussuositukset. Palvelusopimuksessa huomioidaan jatkossa paremmin ilmasto- ja luonnon kantokyvyn näkökulmat. Ilmastoviksu valinta -merkinnän kriteerit täyttävien aterioiden määrää ja laatua seurataan. 	<p>Kasvun ja oppimisen palvelualue Servica Oy</p> <p><i>Ilmastoviisasta ruokaa lapsille ja nuorille –hankkeen tulokset</i></p>

Puhdasta energiaa ja älykkäitä ratkaisuja

"On tärkeää toimia nyt!"

5. Puhdasta energiaa ja älykkäitä ratkaisuja

Kuopiossa on vahva uuden luomisen ja kestävien älykkäiden ratkaisujen tekemisen meininki. Tutkimus- ja oppilaitokset yhdessä yritysten ja kaupungin kanssa luovat uusia innovaatioita ja elinvoimaa. Savilahden tiedeyhteisössä ja yrityksissä sekä oppilaitokset tekevät tuotekehitystä ja uusia älykkäitä palveluja.

Kaupungissa panostetaan energiatehokkuuteen, hyödynnetään ja tuotetaan uusiutuvaa energiaa monipuolisesti ja sitä kautta varmistetaan myös huoltovarmuutta.

Kaupunki kokoaa yhteen energia-yhtiöt ja tärkeimmät sidosryhmät innovatiivisten energiaratkaisujen toteuttamiseksi. Uutta luodaan yhdessä.

Mittarit

- Sähkön ja lämmön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (kWh/r-m³)
- Energian loppukäyttö Kuopiossa (MWh/as/vuosi)
- Katuvalaistuksen energiankulutus (MWh/v)
- Öljylämmitteisten kiinteistöjen lkm (päälämmitysmuotona, kpl + varalämmityksenä, kpl)
- Kaukolämmön ominaispäästökerroin
- Energian kulutus (kWh/asukas)
- Veden kulutus (l/asukas/vrk)

TAVOITTEET 2035	TOIMENPITEET 2024-2030	Vastuu/Toteutus
Lisätään paikallisen ja kotimaisen uusiutuvan energian käyttöä ja parannetaan huoltovarmuutta.		
<p>1. Siirrytään lämmön- ja sähköntuotannossa puhtaisiin vaihtoehtoihin 2030 mennessä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Edistetään ja otetaan käyttöön polttoon perustumatonta energiateknologiaa sähkön- ja lämmöntuotannossa ja kehitetään pienydinvoimaan perustuvan teknologian käyttöönottoa. Uusilla asuinalueilla selvitetään ja kokeillaan matalalämpöisten kaukolämpöverkkojen hyödyntämistä yhteistyössä kaupungin ja energiayhtiöiden kanssa. Siirrytään vaiheittain matalalämpöiseen kaukolämpöverkkoon 2040-luvulla. Kehitetään kaksisuuntaista kaukolämpö- ja kaukojäähdytysverkkoa. Selvitetään poistuvien turvetuotantoalueiden ja muiden potentiaalisten alueiden hyödyntämistä uusiutuvan energian tuotantoon. Huoltovarmuuden varmistamiseksi huolehditaan riittävästä primäärienergiavarastoista ja otetaan käyttöön uusia ratkaisuja. 	<p>Energiayhtiöt Tilapalvelut KYP/Kaupunkisuunnittelupalvelut</p>
<p>2. Kiinteistöissä tuotetaan ja hyödynnetään uusiutuvia energialähteitä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Öljystä luovutaan kaupungin omistamissa kiinteistöissä ja sähkön ja lämmön lähteenä käytetään uusiutuvaa energiaa. Aurinkoenergiaa tuotetaan ja hyödynnetään rakennuksissa yhä laajamittaisemmin. Tehdään aurinkoenergia- ja geoenergiapotentiaaliselvitykset kaava-alueilla. Tuulivoimakkaavoista? 	<p>Tilapalvelut Niiralan Kulma, Kuopas KYP/Kaupunkisuunnittelu Pohjois-Savon HVA</p>
Kuopiossa toteutetaan suunnitelmallisesti innovatiivisia energiaratkaisuja.		
<p>3. Laaditaan Kuopion alueen energiastategia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Käynnistetään energiatehokkuuden edistämishanke, jonka tavoitteena on koota yhteistyöverkosto ja laatia Kuopion energiaohjelma yhteistyössä energiayhtiöiden ja kiinteistötoimijoiden kanssa. Laaditaan Kuopion alueen energiastategia vuosina 2025-2026. 	<p>Kuopion kaupunki (KYP) Energiayhtiöt</p>
<p>4. Kuopio on kysyntäjoustop ja energiavarastoinnin edelläkävijä vuonna 2035.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kaupunki tekee tiivistä yhteistyötä energiayhtiöiden ja kiinteistöjä hallinnoivien tahojen kanssa kysyntäjoustop kehittämiseksi alueella sekä sähkön- että lämmöntuotannon osalta. Luodaan toimintamallit kiinteistödatan keräämiseen ja hyödyntämiseen. Selvitetään mahdollisuuksia lisätä sähkön ja lämmön energianvarastointia, ml. kiinteistökohtaiset ratkaisut. Toteutetaan hankkeita, joissa kokeillaan uusia kysyntäjoustop ratkaisuja, kuten virtuaalivoimalaitos. 	<p>Kuopion kaupunki, energiatehokkuushanke (KYP) Energiayhtiöt Kiinteistötoimijat</p>
<p>5. Luodaan alueelle energiayhteisöjä sekä lisätään yhteistyötä ja viestintää.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kaupunki tekee tiivistä yhteistyötä energiayhtiöiden ja kiinteistöjä hallinnoivien tahojen kanssa energiayhteisöjen kehittämiseksi alueella. 	<p>Kuopion kaupunki (KYP), Tilapalvelut, Energiayhtiöt, Kiinteistötoimijat</p>
<p>6. Etsitään innovatiivisia ratkaisuja hukkalämpöjen hyödyntämiseksi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Selvitetään hukkalämmön talteenoton ja hyödyntämisen mahdollisuudet teollisuus- ja muista isoista kiinteistöistä. Selvitetään hukkalämmön talteenottoa mm. jätevesistä. 	<p>Energiayhtiöt ja Kuopion Vesi, Tilapalvelut, ym.</p>

TAVOITTEET 2035	TOIMENPITEET 2024-2030	Vastuu / Toteutus
Tehostamme energiankäyttöä 10 %. <i>[STRATEGIA]</i>		
<p>7. Kaupunkikonsernissa jatketaan säännöllistä energiatehokkuustyötä ja etsitään jatkuvasti uusia keinoja parantaa energiatehokkuutta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kaupunki sitoutuu Kunta-alan energiatehokkuussopimuksiin. Kiinteistöjen energiatehokkuuden parantamista jatketaan mm. taloteknisillä säädöillä ja otetaan uusia älykkäitä ratkaisuja käyttöön. Katuvalaistuksen energiatehokkuutta parannetaan ohjausjärjestelmää hyödyntämällä ja nopeuttamalla valaisimien vaihtoa led-valoihin. 	<p>KYP/Kaupunkitekniikka ELKO/strategia ja kehittäminen Tilapalvelut Kuopas, Niiralan Kulma Pohjois-Savon HVA</p>
<p>8. Jäteveden puhdistamoja kehitetään energiapositiivisiksi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tehdyn energia- ja hiilijalanjälkiselvityksen perusteella toteutetaan uusia energiatehokkuuden parantamisen ja uusiutuvan energian lisäämisen hankkeita vesilaitoksilla. Liitytään yhdyskuntajäteveden puhdistamisen green deal –sopimukseen. 	<p>Kuopion Vesi</p>
Älykkäitä uusia ratkaisuja kehitetään yhteistyössä tutkimus- ja oppilaitosten sekä yritysten kanssa.		
<p>9. Savilahti on Suomen houkuttelevin vesialan kokeilu- ja innovaatioympäristö vuoteen 2027 mennessä.</p> <p>10. Kuopion on vesiosaamisen kärkeä: kehitetään älykkäitä vesihuollon ratkaisuja ja talteenottoprosesseja sekä nollapäästöteollisuutta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Vesitekniikan klusteritoiminta on vakiintunut. Rahoitus tulee liiketoimintapohjaisesti. Alueelle sijoittuneiden vesiteknologiayritysten kansainvälistymistä tuetaan. Kuopion vesikosysteemiä ja Water Cluster toimintaa tuetaan. 	<p>Kuopio Water Cluster Kuopion ekosysteemisopimus</p>
<p>11. Kuopion kaupunki edistää Savilahden alueen toimimista vähähiilisten, innovatiivisten ja kiertotaloutta edistävien ratkaisujen kokeilualustana. <i>[MAL-sopimus]</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Mahdollistetaan uudet kokeilut Savilahden alueella ja levitetään hyviä käytäntöjä ja oppeja muille alueille, myös valtakunnallisesti. Kehitetään alueen toimijoiden yhteistyötä edelleen mm. Savilahti-foorumin kautta. 	<p>Kuopion kaupunki; KYP/Kaupunkisuunnittelu MAL-sopimus Savilahti-projekti Oppi- ja tutkimuslaitokset Yritykset</p>
<p>12. Vahvistetaan Kuopion osaamista datataloudessa ja digitaalisissa ratkaisuissa</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tietoliikenneyhteyksien parantamista jatketaan sekä kaupunki- että maaseutualueilla elinvoiman ja palvelujen vahvistamiseksi ja etätöiden tukemiseksi. Edistetään datatalouden kehittymistä mm. kestävän liikennejärjestelmän ja älykkäiden energiaratkaisujen toteuttamisessa. 	<p>Kuopion kaupunki; MAL-sopimus</p>

Ohjelman seuranta

Kuopion ilmasto- ja resurssiviisausohjelman tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain. Toimenpiteiden toteutumisesta ja käynnistyneistä hyvistä käytännöistä raportoidaan resurssiviisausohjelman ohjausryhmälle ja kaupunginhallitukselle. Kaupunkistrategian päätavoitteena resurssiviisausohjelman toimeenpanoa on myös seurattu vuosittain osana kaupungin talousarviota, tilinpäätöstä ja toiminnan suunnittelua.

Ilmasto- ja resurssiviisausohjelman tavoitteita sekä toimenpiteitä tullaan jatkossa tuomaan paremmin ja avoimemmin esille kaupungin verkkosivujen kautta. Tämän ohjelman valmistelun ohessa, on valmisteltu myös ns. Ympäristövahti –palvelua, joka auttaa kaikkia kuopiolaisia seuraamaan ajantasaisia tietoja ”viksuista kuopiolaisista teoista” ja siitä, mitä esimerkiksi kaupunki tekee ilmasto- ja resurssiviisauustyön edistämiseksi. Sivustolle kootaan myös keskeiset indikaattorit, joten kehitystä on mahdollista seurata niiden avulla jatkossa paremmin.

Ohjelman ohjausryhmänä on toiminut vuosina 2018-2024 laaja-alainen kaupungin eri palvelualueista ja yksiköistä sekä konserniyhtiöistä ja keskeisistä sidosryhmistä koostuva ryhmä, jonka toimintaa kehitetään edelleen uudella ohjelmakaudella. Tavoitteena on mahdollisimman laaja-alainen ja tavoitteellinen sitoutuminen ja toimien eteneminen, jotta kunnianhimoisiin ilmasto- ja kiertotaloustavoitteisiin voidaan päästä tiukassa aikataulussa.

Ohjelman vaikutukset

- *Vaikutusten arviointi erillisellä lomakkeella, mutta avataan tähän myös tiiviisti.*

Ilmasto- ja resurssiviisas Kuopio 2035

kuopio.fi/viksu-kuopio

KUOPIO

Vane

11.4.2024

Kuopion kaupungin
kaupunkitekniikan asiat

Kuva Kuopion kaupunki, Vicente Serra

Ajankohtaiset asiat

Tiedotettavaa

- Kuopion ratapihahanke
- Esteettömyyskävelyt
- Käynnistyviä katuhankkeita
- Nilsiä Rantapuiston lähiliikuntapaikka
- Robottibussi

Päätökset

- Nostoja kaupunkirakennelautakunnan kokouksien pöytäkirjoista [20.3.2024](#) ja [10.4.2024](#) (klikkaamalla päivämäärää avautuu ko. kokouksen aineisto)

Kuopion ratapihahanke

Kuopion ratapihahanke

Maaherrankadun alikulkusillan rakennustyöt ovat alkaneet. Maaherrankatu on suljettu moottoriliikenteeltä välillä Pohjalankatu–Asemakatu elokuun puoliväliin saakka.

Jalankululle ja pyöräilylle varataan kulkuväylä työmaa-alueen läpi.

Uuden sillan kansi rakennetaan vanhan sillan vieressä, minkä jälkeen se tunkataan paikoilleen elokuun alussa. Tällöin myös jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden tulee käyttää hetkellisesti kiertoreittejä. Tästä tiedotetaan tarkemmin lähempänä ajankohtaa.

Maaherrankatu aukeaa moottoriliikenteelle kaksikaistaisena 12.8.2024, jolloin alueella on käytössä yksi kaista suuntaansa kolmen viikon ajan. Työt valmistuvat arviolta syyskuun aikana. Lopputuloksena on parannettu betonirakenteinen alikulkusilta, joka on mitoitettu Väyläviraston suunnittelustandardien mukaiselle rautatiesillan kuormalle.

Lisätietoja Väylävirasto verkkosivuilta: klikkaa [tästä](#)

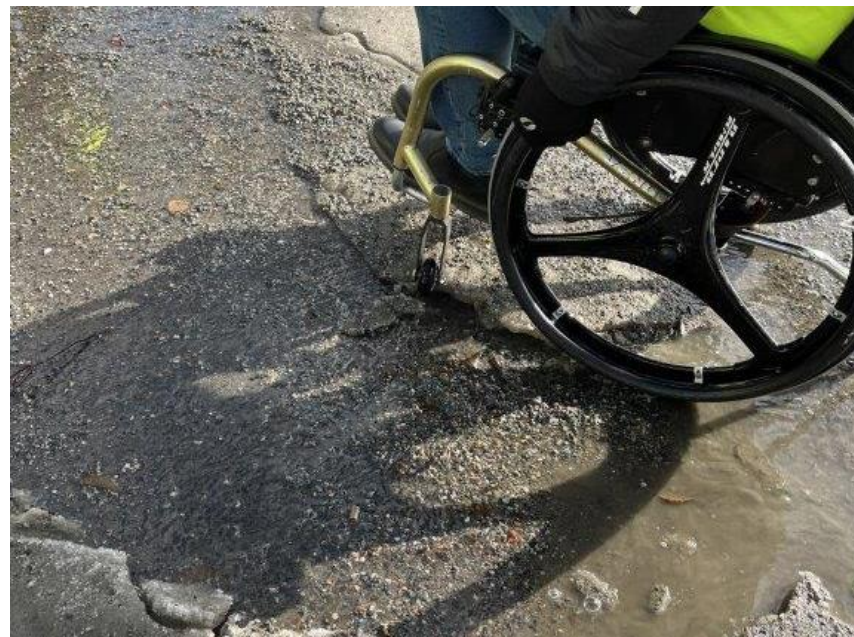
Esteettömyyskävelyt

Esteettömyyskävelyt

Kunnossapito 15.3

- Tavoitteena oli lisätä tietämystä esteettömyydestä teemalla miksi kunnossapito on tärkeää esteettömyydelle?
- Tilaisuus koettiin tarpeelliseksi ja tärkeäksi
 - Havainnollistava kokemus
 - Avasi paljon silmiä.

Kunnallistekninen suunnittelu ja rakennuttaminen elokuussa 2024

Kuva Kuopion kaupunki, Tuija Vartia

Käynnistyviä katujen ja siltojen rakennushankkeita

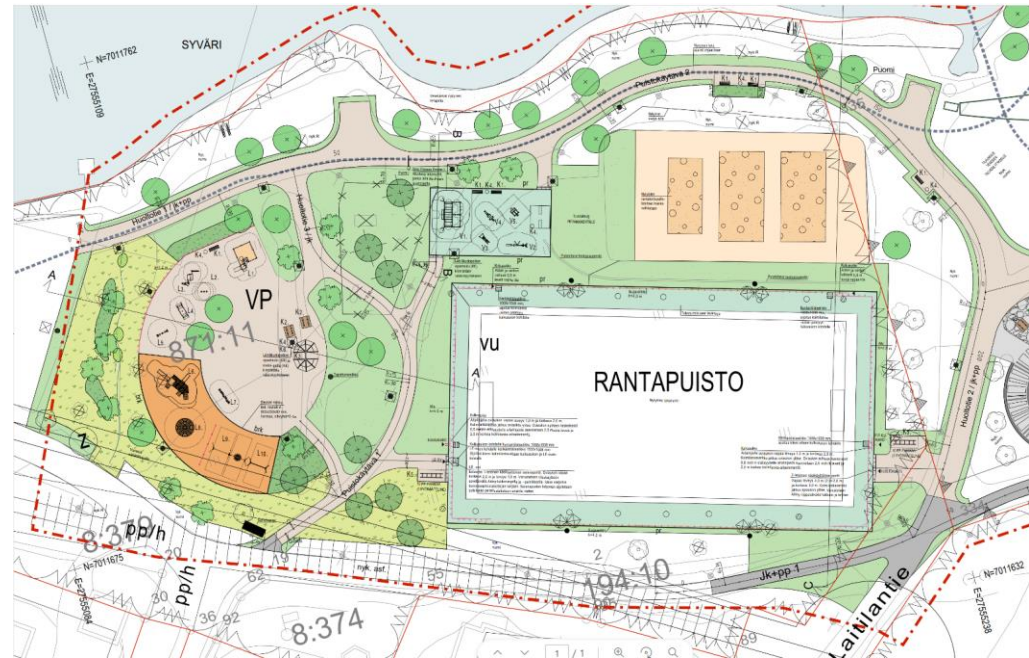
- **Käsityökatu välillä Kauppakatu – Tulliportinkatu ja Lukkarinpuisto toukokuu – syyskuu 2024**
 - Katusuunnitelma [Käsityökatu_väli_Kauppakatu-Tulliportinkatu_as.pdf\(kuopio.fi\)](#)
- **Siikarannan kiertoliittymä toukokuu – syyskuu 2024**
 - Katusuunnitelma: [Dynasty tietopalvelu : Kuopion kaupunki \(oncloudos.com\)](#)
- **Tehdaskatu toukokuusta 2024 alkaen**
 - Katusuunnitelma: [Dynasty tietopalvelu : Kuopion kaupunki \(oncloudos.com\)](#)
- **Puijonrinteen risteysilta toukokuu – marraskuu 2024**
 - Rakenteen kunnostaminen, jalankulun ja pyöräilyn erottaminen
 - Työn aikana säilyy koko ajan min. 1.5 m leveä jalankulkuyhteys
- **Niiralankadun jalankulku- ja pyöräilyväylän radan alikulkusillan rakentaminen**
 - katu- ja siltasuunnitelma [Dynasty tietopalvelu : Kuopion kaupunki \(oncloudos.com\)](#)
 - Työt käynnistyy lähiaikoina

Puijonrinteen risteysillan sijaintikartta.

Nilsin Rantapuiston lähiliikuntapaikka RS

- Rantareitti on osa esteettömyyden yleissuunnitelmassa esitettyä laatureittiä
- Lisätään levähdyspaikkoja
- Reitit ja leikkialueiden alustat ovat tasaisia ja eivät ole liukkaita
- Alueen valaistus uusitaan
- Osa leikkivälineistä on inklusiivisia, eli sopivat kaikille käyttäjille ja osa on esteettömiä
- Kuntoiluvälineistä osa on kohdennettu senioreille
- Kentälle on oma kulkuportti liikuntaesteisille
- Alueen vasemmalla puolella olevalle p-alueelle osoitetaan kaksi LE-pysäköintipaikkaa

Robottibussi Väkky

- Vammaisneuvostolla on mahdollisuus päästä testaamaan Väkkyä
- Lisätietoja robottibussikokeilusta:
[Robottibussikokeilu - Savilahti Kuopio](#)

Kaupunkirakennelautakunnan kokous 20.3 ^{1/4}

Tiedonanto vireilletulosta, asemakaavan muutos / Käsityökatu 41 ja Suokatu 23

- Asemakaavamuutoksella selvitetään asuin- ja liiketäydennysrakentamisen mahdollisuudet. Kaavamuutoksessa selvitetään myös mm. ajoneuvoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn tarpeet sekä auto- ja polkupyöräpaikkojen tarve.
- Kaavatyössä selvitetään myös kulttuurihistoriallisten, rakennushistoriallisten ja luontoarvojen turvaamista.

Nähtävillä 27.3. – 25.4.2024.

- Kuulutus: klikkaa [tästä](#).

Kuva 1. Kaavamuutosalueen rajaus opaskartalla

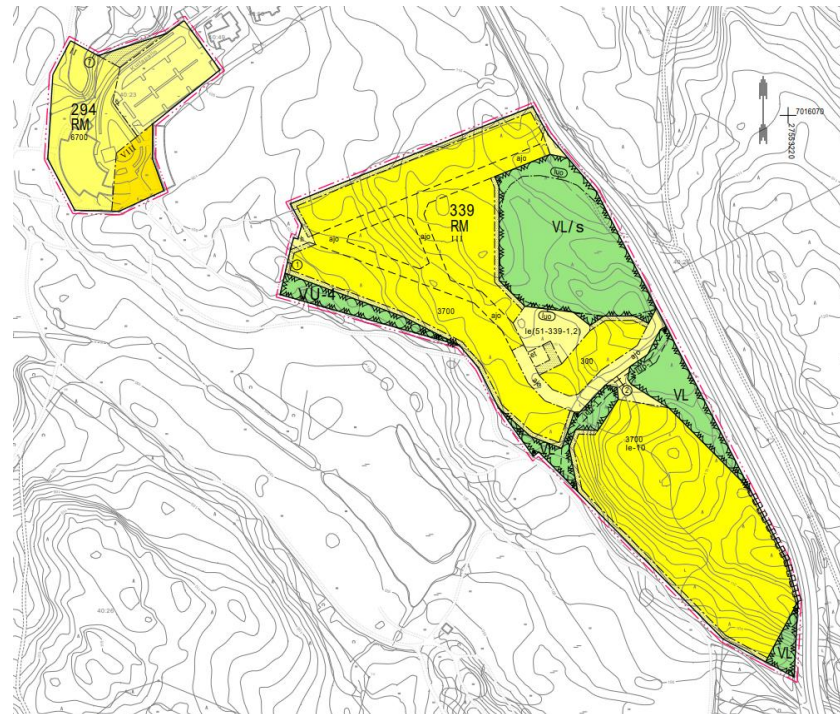

Kuva 2. Viistoilmakuva idästä, likimääräinen kaavamuutosalue on merkitty punaisella viivalla

Kaupunkirakennelautakunnan kokous 20.3 2/4

Tiedonanto vireilletulosta, asemakaava ja asemakaavan muutos / PNT Real Estate Golden Resort

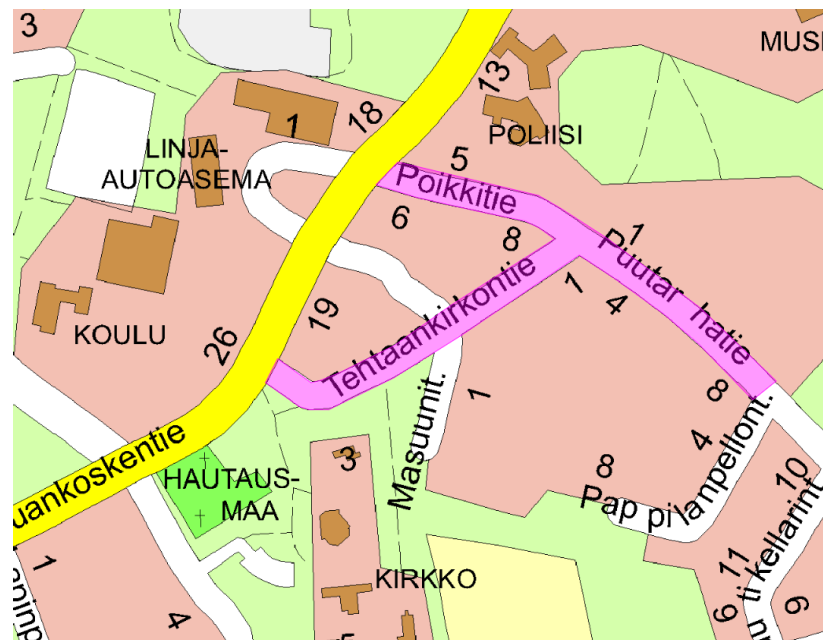
- Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella tutkitaan Tahkon Sieraniemellä sijaitsevan Golden Resortin matkailutoiminnan laajenemismahdollisuudet sekä päivitetään toteutumattoman loma-asuntoalueen asemakaava vastaamaan paremmin loma-asumisen kysyntää.
- Nähtävillä 27.3. – 25.4.2024.
 - Kuulutus: klikkaa [tästä](#).
- Asemakaavaluonnosta esitellään kaikille avoimessa yleisötilaisuudessa tiistaina 16. huhtikuuta klo 17 alkaen. Tilaisuus järjestetään ainoastaan etäyhteydellä, Microsoft Teamsillä. Linkki tilaisuuteen löytyy [täältä](#).

Kaupunkirakennelautakunnan kokous 20.3 ^{3/4}

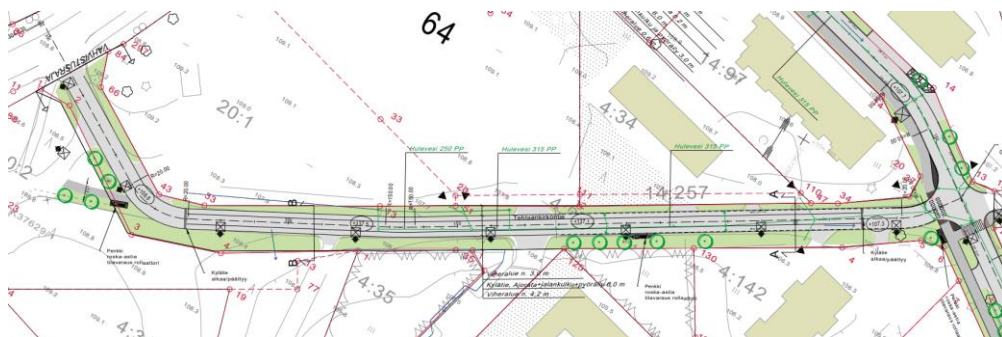
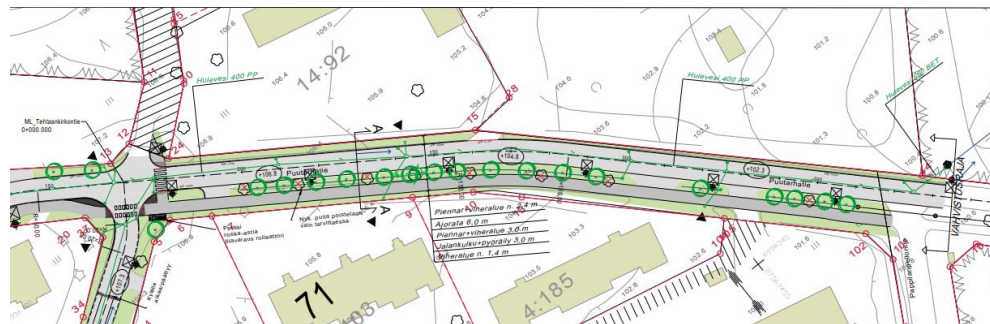
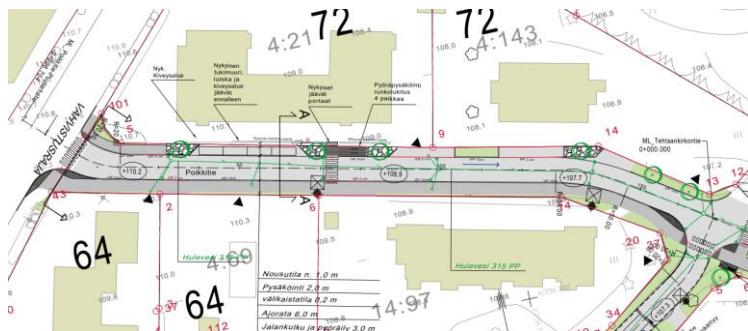
Poikkitie välillä Juankoskentie - Tehtaankirkontie, Tehtaankirkontie ja Puutarhatie välillä Tehtaankirkontie - Pappilampellontie, katu- ja hulevesisuunnitelmaehdotuksien asettaminen nähtäville

- Suunnittelutyön tavoitteena on saneerata suunnitelma-alueen kadut ja kunnallistekniikka. Alueen vesihuolto on käyttökänsä päässä ja se on tarpeen saneerata. Samassa yhteydessä parannetaan alueen liikenneturvallisuutta ja esteettömyyttä. Myös suunnitelma-alueen katujen pintamateriaali (asfaltti) on paikoittain huonossa kunnossa. Se uusiutuu tämän hankkeen myötä. Saneerauksen yhteydessä vaihdetaan rakennekerroksia.
- Nähtävillä 28.3.2024-12.4.2024.
 - Kuulutus: klikkaa [tästä](#).

Kaupunkirakennelautakunnan kokous 20.3 4/4

Poikkitie välillä Juankoskentie - Tehtaankirkontie, Tehtaankirkontie ja Puutarhatie välillä Tehtaankirkontie - Pappilapellontie, katu- ja hulevesisuunnitelmaehdotuksien asettaminen nähtäville

Kaupunkirakennelautakunnan kokous 10.4 ^{1/2}

Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikenneohjelma 2035

- Kaupunkirakennelautakunta hyväksyi joukkoliikennelautakunnan esityksen joukkoliikenneohjelmasta 2035 ja esittää sitä edelleen hyväksyttäväksi Kuopion kaupunginhallitukselle.
- Joukkoliikenneohjelmassa 2035 on asetettu neljä päätavoitetta:
 1. joukkoliikenne on helppokäyttöistä, ympäristöystävällistä ja sujuvaa
 2. kaupunkiseudun joukkoliikenne tukee vahvasti seudun elinvoimaa sekä taloudellista kehitystä ja on keski suurten kaupunkiseutujen edelläkävijä
 3. maakäytön kehittäminen tukee joukkoliikenteen käytön kasvua
 4. joukkoliikenteen asiakkaiden kokema liikkumisen palvelutaso on parantunut ja joukkoliikenteen matkustajamäärä on kasvanut 50%

Esteettömyys huomioidaan matkustajainformaatiossa, yhteyksissä pysäkeille, kalustossa ja maksamisessa. Selvitetään maaseutuliikenteen kaluston esteettömyyden kehittämismahdollisuuksia (matalalattiakalusto/ invahissit).

KUOPION KAUPUNKISEUDUN
JOUKKOLIIKENNEOHJELMA 2035

12.3.2024

VILKKU

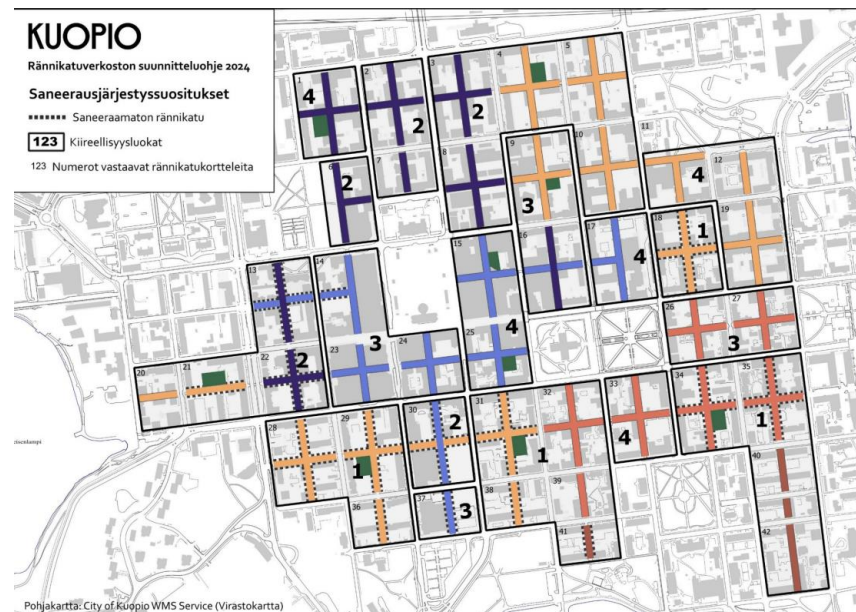
KUOPION KAUPUNKISEUDUN

Kaupunkirakennelautakunnan kokous 10.4 ^{2/2}

Rännikatuverkoston suunnitteluohje

Kaupunkirakennelautakunta esittää kaupunginhallitukselle rännikatuverkoston suunnitteluohjeen hyväksymistä.

- Yleistason strateginen ohje rännikatujen ja rännikatujen varsien rakennusten tarkemman suunnittelun tueksi.
- Ohje koostuu kaupungin rännikatuverkosto- ja verkoston vyöhykkeet kartoista sekä yleisistä ja vyöhykekohtaisista suunnitteluperiaatteista, saneerausjärjestys suosituksista sekä tiiviistä kustannusten ja vaikutustenarvioinnista.
- Ohje määrittää kaupungin rännikatuverkoston jatkokehittämisen perusperiaatteet selkeästi ja tiiviisti, ja auttaa suunnittelijoita, päättäjiä ja keskeisiä sidosryhmiä hahmottamaan rännikatuverkoston kehittämisen pääperiaatteet nopeasti.

KUOPIO

Kiitos!

[etunimi.sukunimi\(at\)kuopio.fi](mailto:etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi)

www.kuopio.fi

Kuva: Kuopion kaupunki, Vicente Serra

KUOPIO

Sähköpotku- laudat Kuopiossa

Vammaisneuvosto 11.4.2024

Tietoa lainsäädännön valmistelusta

- Tällä hetkellä mikroliikkumiseen ei ole suoraa lainsäädäntöä.
 - Tulkinta, että sähköpotkulautoihin sovelletaan polkupyöräilyn liikennesääntöjä.
 - » jalkakäytävällä ajo kielletty
 - » esim pysäköintiin ei ole rajoituksia
- LVM on perustanut työryhmän mikroliikkumispalvelujen lainsäädännön valmisteluun.
 - Kuntaliitto, Helsinki, Turku ja Oulu
- Työryhmälle on koottu mikroliikkumisen nykytilaa Kuntaliiton scuuttiverkoston kautta.
 - Haasteet kaupungeittain erilaisia.
 - Kunnat tarvitsevat työkaluja turvallisen ja toimivan kaupunkiympäristön hallintaan.
 - Kaupungeilla ei tällä hetkellä ole keinoja rajoittaa toimintaa tai velvoittaa operaattoreita (teknologia, pysäköinnin ohjaus).
 - » kaupunkien pelisäännöt

Lisää tietoa lainsäädännön valmistelusta

- Pysäköinninvalvonnan tehostaminen ja ajoneuvojen siirtäminen.
- Sähköpotkulautamallisten ajoneuvojen liikennesääntöjen yhtenäistäminen.
- Liikenteenohjauslaitteet, jotka sisältävät älykkäät liikenteenohjauslaitteet, geofencing sekä kuntien mahdollisuudet tehostaa ja ohjata pysäköintiä alueellaan.
- Promillerasäätely.

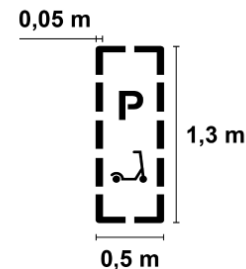
- Kaikki yllämainitut keinot kunnille tärkeitä ja lainsäädännöstä toivotaan mahdollistavaa.

Pysäköintijärjestely Kuopiossa 2024

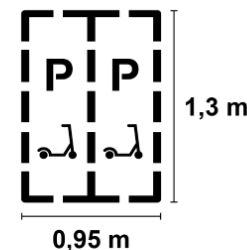
- Käytetään Turun luomaa sapluunaa pysäköintiruutujen maalaamisessa.
- Pysäköintipaikkojen suunnittelussa hyödynnetty operaattoreilta saatua dataa.
- Huomioitu keskustan huoltoliikenne
- Kommentit kunnossapidosta, keskustan kehittämisyhdistys, operaattorit.
- Tiedotus vanhus- ja vammaisneuvosto.

Kuva 6. Rinnakkain sijoitetut ruudut toimivat parhaiten, kun liikkumiselle jää edelleen riittävästi tilaa. Ruutujen sijoittaminen seinän eteen pitää pysäköintialueen paremmin järjestyksessä.

Kuva 2. Pysäköintiruudun ulkonäkö ja mitat.

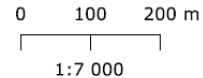
Kuva 3. Tilantarve useamman ruudun kokonaisuudessa.

Ehdotuksia pysäköinti- paikoista

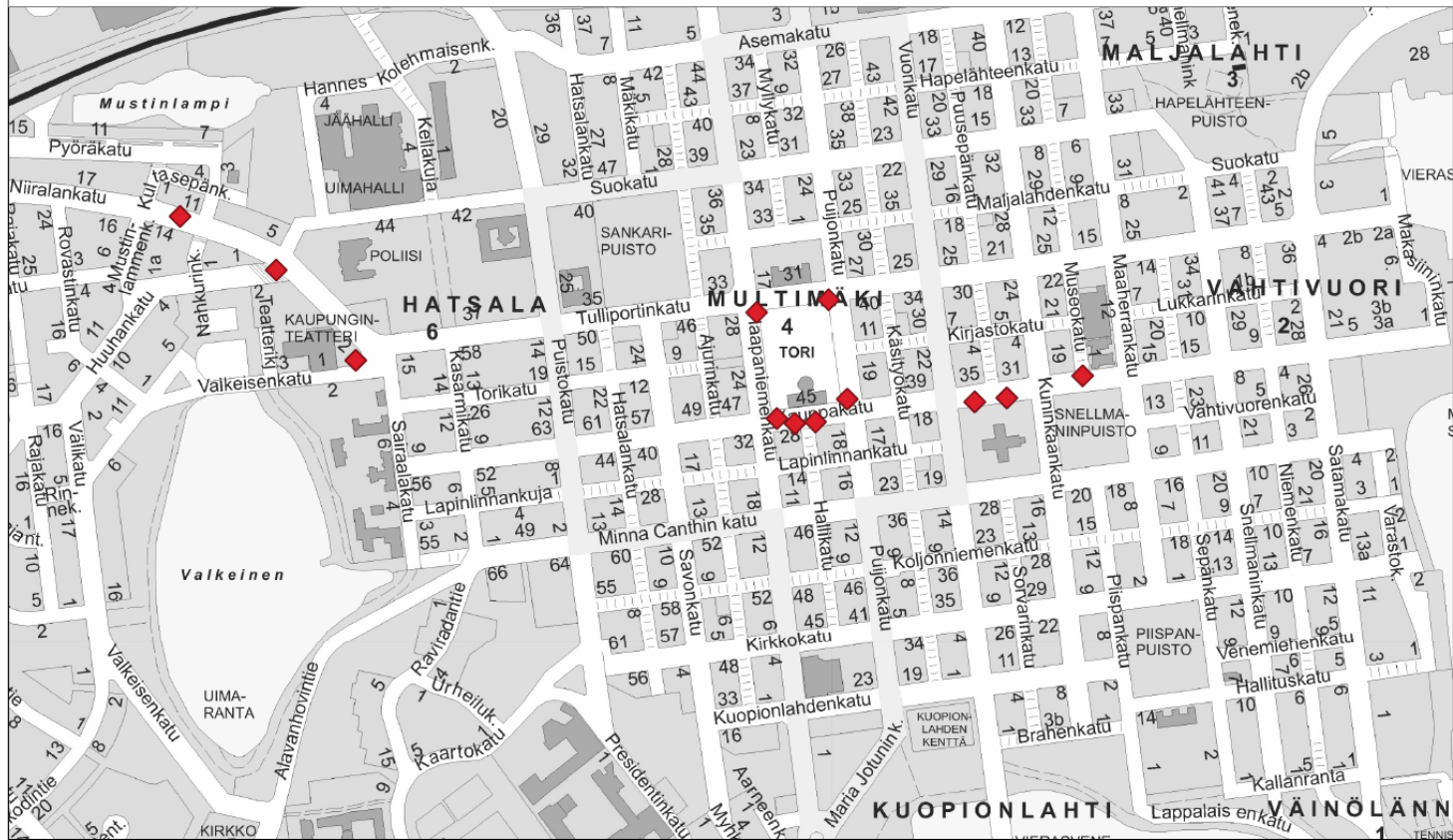
KUOPIO

Sähköpotkulautojen pysäköinti
kävelykeskustan alueella ja Niiralankadun varrella

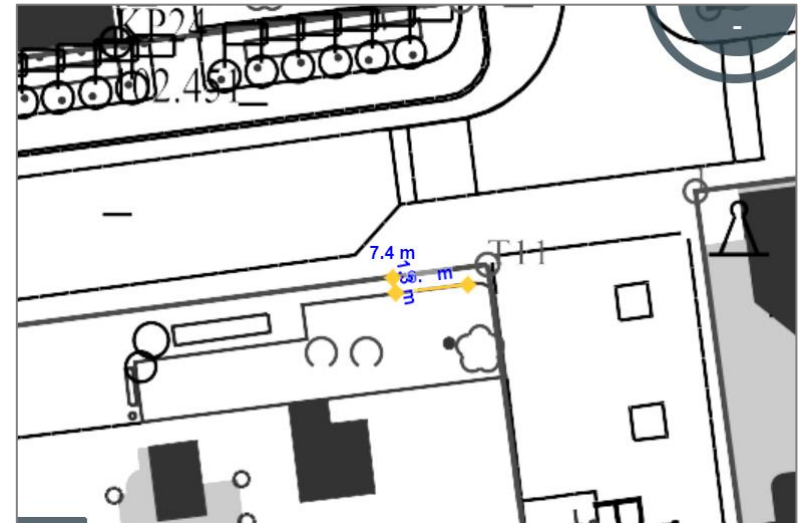
◆ Ehdotuksia pysäköintipaikoiksi

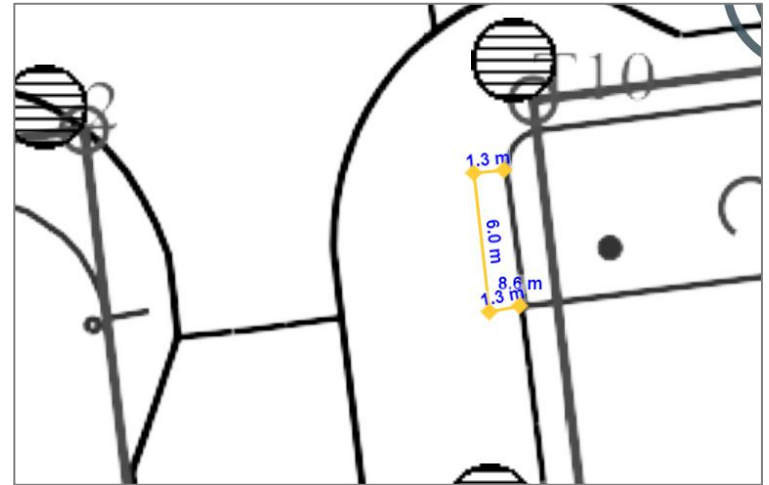
Kartta-aineisto
© Kuopion kaupunki 2024

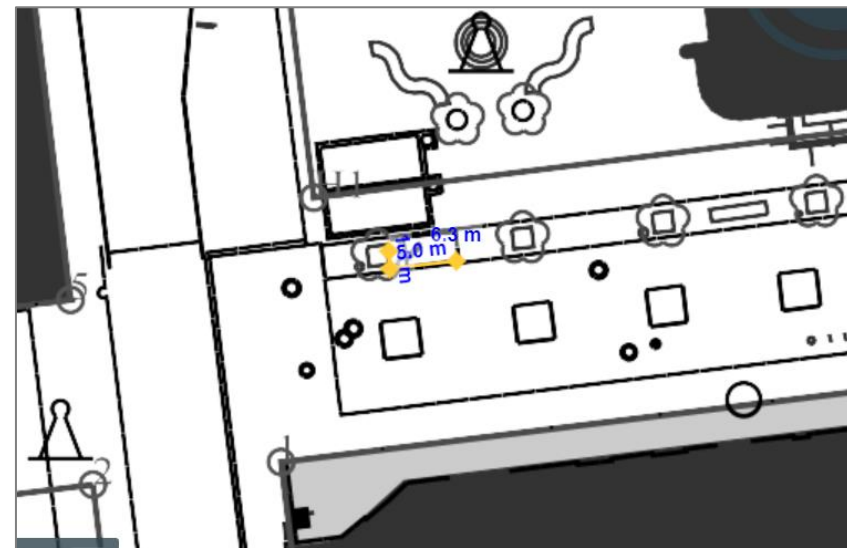
Tulliportinkatu – Puijonkatu

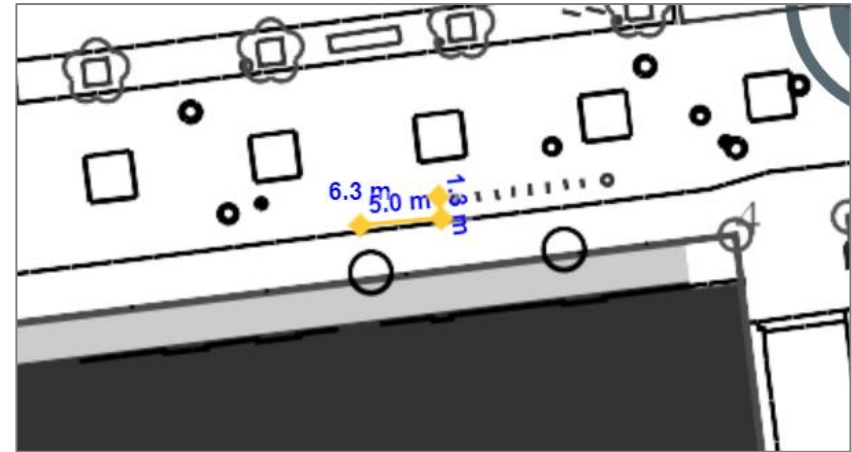
Haapaniemenkatu – Tulliportinkatu

Kauppakatu – Haapaniemenkatu

Kauppakatu, Aapelin edusta

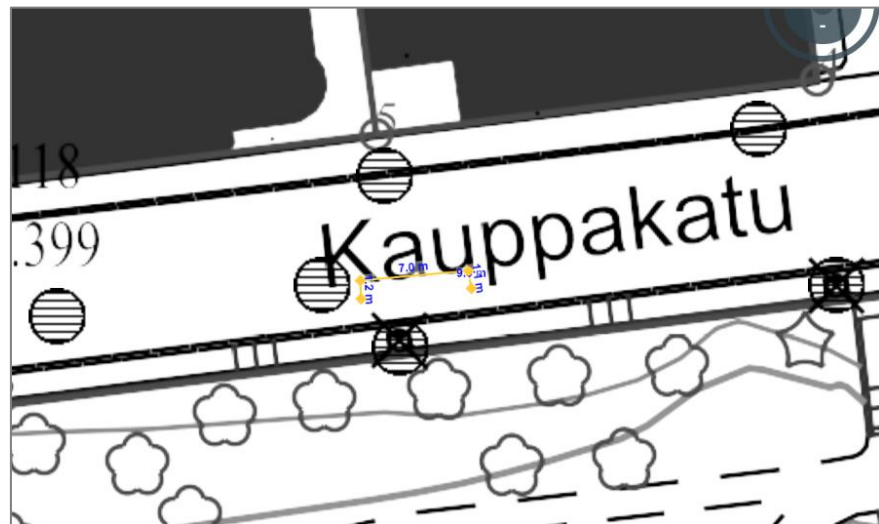
Kauppakatu – Hallikatu, lyseon luona

Kauppakatu, Vuorikadun risteyksestä itään

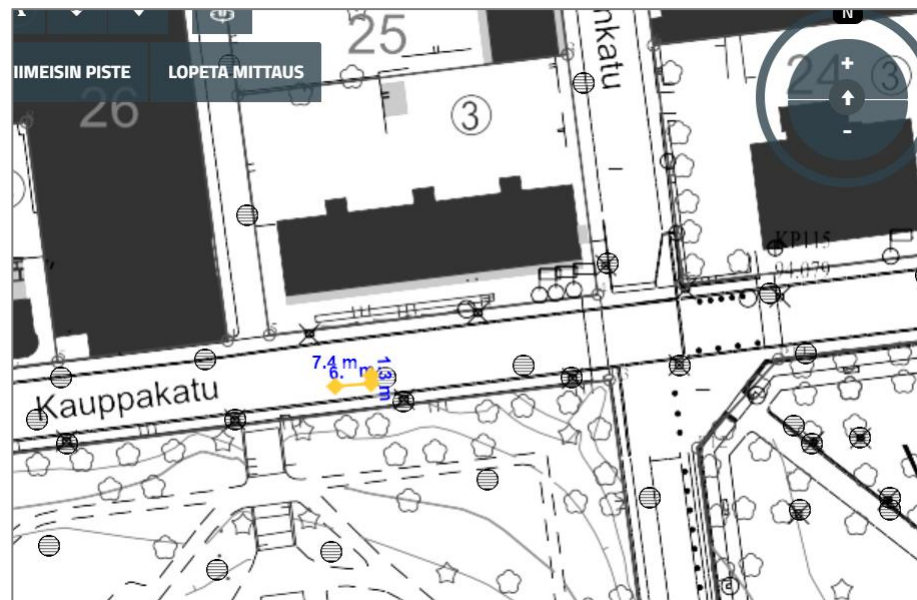
Ohjaavasta laatasta 0,75 cm vapaata tilaa.

Kauppakatu, Tuomiokirkon luona

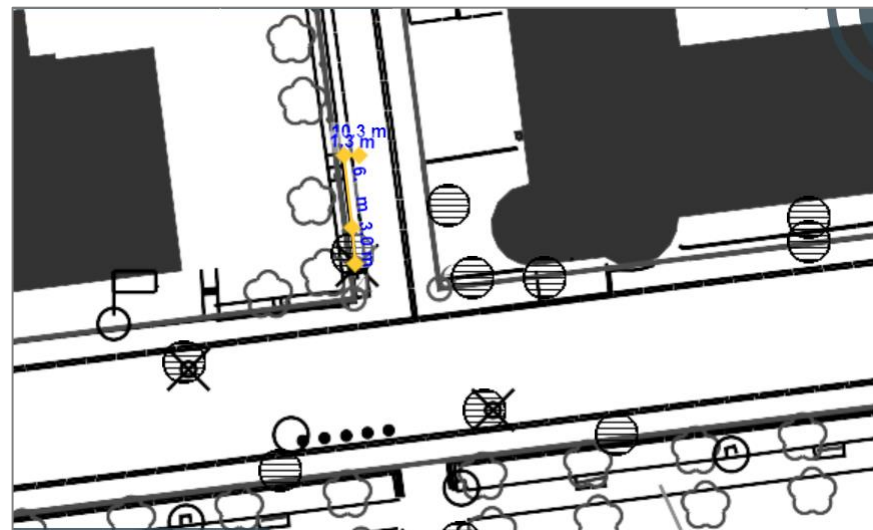
Ohjaavasta laatasta 0,75 cm vapaata tilaa.

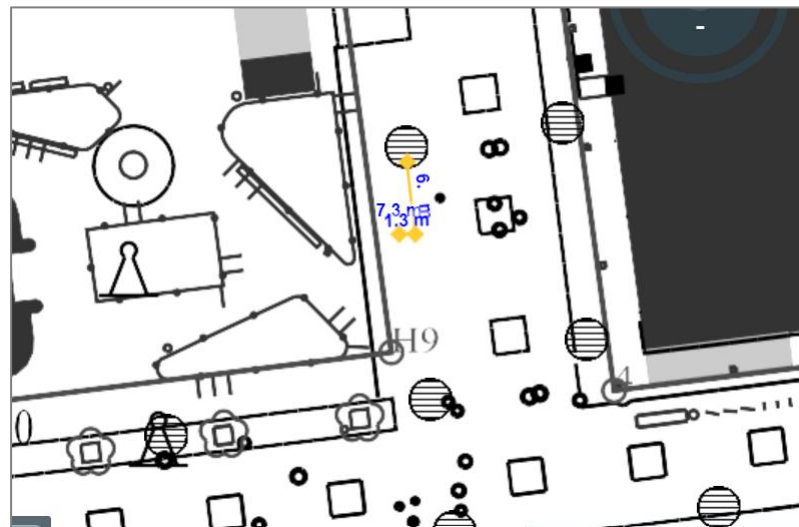
Museokatu – Kauppakatu

Museokadun puolelle muurin viereen.
Huom. vapaata tilaa risteysalueelle.

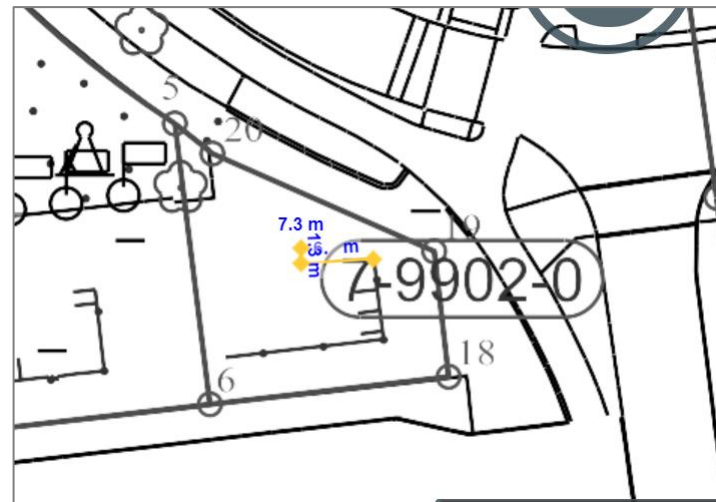
Puijonkatu, torin laidalla

Niiralankatu, teatterin aukio

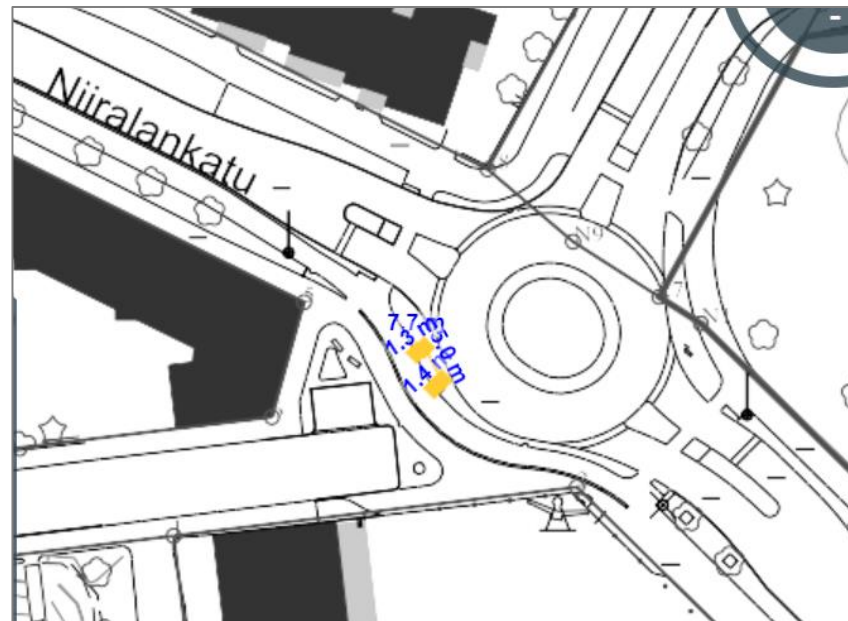
Istutusaltaan reunaan.

Niiralankatu, liikenneympyrä

Pyörätien vieressä oleva kivetty alue.

Niiralankatu, Pyöräkadun risteyksestä länteen

Rikkinäiset pyöräpysäköintitelineet
poistetaan.

